

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
БУРЯТСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

КРАТКИЙ
МОНГОЛЬСКО-РУССКИЙ
ЛИНГВИСТИЧЕСКИЙ
СЛОВАРЬ
2000 слов

Улан-Удэ
Издательство Бурятского госуниверситета
2001

УДК 413+495 (075)

К 786

Утверждено к печати редакционно-издательским
советом Бурятского госуниверситета

Научный редактор

В.И. Рассадин

доктор филологических наук,
член-корреспондент РАН, профессор

Рецензент

Л.Д. Бадмаева

кандидат филологических наук

Д.В. Дашибалова

кандидат филологических наук

Дорогому учителю

В.И. Рассадину

Краткий монгольско-русский лингвистический словарь.

К 786 2000 слов / Сост. Т.Б. Аюуш, М.В. Аюшеева. - Улан-Удэ:
Издательство Бурятского госуниверситета, 2001. - 70 с.

«Краткий монгольско-русский лингвистический словарь» представляет собой терминологический материал по монгольской филологии.

Работа адресована специалистам-монголоведам, преподавателям, аспирантам и студентам монголоведных отделений вузов, а также всем, кто изучает монгольский язык.

© Т.Б. Аюуш, М.В. Аюшеева, составление, 2001

ПРЕДИСЛОВИЕ

Краткий монгольско-русский словарь лингвистических терминов возник из потребности понимать научные тексты на современном монгольском языке. В последнее время в монгольском языкознании многие термины стали употребляться в различных вариантах, что затрудняет восприятие научных работ. Зачатую уже принятый термин, применяемый для выражения целостного, устойчивого или же расчлененного понятия, заменяется иными, многословными терминологическими словосочетаниями, которые вызывают трудность при понимании научных статей. Язык научной речи специфичен, и поэтому во многом ориентируется на определение, пояснение, логическое использование терминов, зависящий от них логичность семантики и связанную этой логичностью строгость построения высказываний.

Словарь предназначен преподавателям, аспирантам, студентам, чтобы они могли пользоваться им как пособие при переводе монгольской лингвистической литературы и для изучения современного монгольского научного языка.

Данный словарь составлен на основе как собственных наблюдений и материалов авторов, так и подборки соответствующих терминов, взятых из уже опубликованных словарей.

A

авалцмал хэл

авалцуулах

авиа

авиа ангилах

авиа бүтээх/үүсэх

авиа бүтээх үе шат

авиа гээгдэх (үгийн дундаас
авиа гээгдэх)

авиа давтах

авиа дуурайсан уг

авиа дуурайх

авиа дуурайх онол

авиа зохицох

авиа зохицуулал

авиа зүй

авиа зүйн билэг тэмдэг

авиа зүйн бичлэг

авиа зүйн бүрхүүл

авиа зүйн галиг

авиа зүйн задлан ялгал

авиа зүйн зарчим

авиа зүйн сэлгэлт

авиа зүйн тогтолцоо

авиа зүйн тохирол

авиа зүйн уг

авиа зүйн хувилбар

авиа зүйн хувирал

агглютинативный язык

агглютинация

звук

классификация звуков

артикуляция

фазы артикуляции

выпадение звука, синкопа

звуковой, повтор, геминация, аллитерация

звукоподражательное слово, звукоподражание, ономатопея

звукоподражательная теория, гармония звуков

гармонизация звуков, асонанс, созвучие

фонетика

фонетический символ

фонетическое написание

фонетическая, звуковая оболочка

фонетическая транскрипция, фонетический разбор

фонетический принцип

фонетическое чередование, звуковая (фонетическая) система

фонетическое (звуковое) соответствие

фонетическое слово

фонетический вариант

фонетическое (звуковое) изменение

авиа зүйн хуулийн тогтвортой
авиа зүйн хууль
авиа зүйн цагаан толгой
авиа нөлөөлөн үүсэх
авиа иэмэгдэх

авиа ондооших
авиа солигдох

авиа судал
авиа судлалын галиг

авиа судлалын харшуулал

авиа тэмдэглэх зүй
авиа үг зүйн задлал

авиа үүсэх

авиа үүсэх арга

авиа үүсэх зүй
авиа үүсэх орон
авиа үүсэх суурь
авиа харшуулал
авиа хувирах
авиа хувьсах
авиа хураах
авиаг дүрслэх яруу найрагийн үг
авиаг дүрслэхүйн онол

авиаг өгүүлэх
авиажих
авиалбар
авиалбар зүй
авиалбар зүйн
авиалбар зүйн бус

постоянство фонетических законов
 фонетический закон
 фонетический алфавит
 коартикуляция
 эпентеза, паратаксис;
 аналитиксис
 диссимилияция
 субSTITУЦИЯ звуков (замещение, подстановка)
 фонология
 фонологическая (фонематическая) транскрипция
 фонологическое противопоставление
 фонография
 фономорфологический анализ
 звукообразование, фонация; артикуляция
 способ образования звуков, способ артикуляции фоника
 место (область) артикуляции
 артикуляционная база
 диссонанс
 изменение звуков
 умлаут
 фонография
 ономатопоэтическое (звукоподражательное) слово
 звукоподражательная (ономатопоэтическая) теория
 артикуляция
 фонация
 фонема
 фонемика
 фонематический
 нефонематический

авиалбар зүйн галиг

авиалбар судал
авиалбар хувилах
авиалбар өсрэгцэх (харших)
авиалбарын бус
авиалбарын зүйн галиг

авиалбарын нийлэмж
авиалбарын сүл байдал
авиалбарын тогтолцоо
авиалбарын хувилбар
авиалбарын ялгараа
авианы байгуулал
авианы бичиг

авианы бүрхүүл
авианы галиг
авианы галигийн тэмдэг

авианы жийрэг
авианы нийлэмж чанар
авианы өнгө
авианы өндөр нам
авианы өнгө
авианы өтгөн нам
авианы өтгөн шингэн
авианы тохирол
авианы тэмдэг
авианы тэмдэглээс
авианы удаан түргэн
авианы урт
авианы урт богино
авианы үсэгт бичиг

авианы хатуу зөвлөн
авианы хувилбар
авианы хүч(лэл)

авианы хэв шинж

 фонематическая транскрипция
 фонемология, фонемика
 модификация фонемы
 оппозиция фонем
 нефонематический
 фонематическая транскрипция
 сочетание фонем
 слабое положение фонем
 система фонем
 вариант фонемы
 оттенок фонемы
 звуковой строй
 фонография, фонетическое, звуковое письмо
 звуковая оболочка
 транскрипция
 знаки фонетической транскрипции
 вставка звука
 сочетаемость фонем
 тембр звука
 сила звука
 долгота, длительность звука
 высота звука
 высота звука
 звуковое соответствие
 фонетика
 фонограмма
 длительность звука
 долгота звука
 длительность звука
 буквенно-фонетическая письменность
 мягкость и твердость звуков
 аллофон, вариант фонемы
 сила звука, интенсивность звука
 звуковой тип

авианы чанга сүл	громкость звука	амьд юм	одушевленный предмет
авианы цогц	звуковой комплекс, звукосочетание	амыгүй юм	неодушевленный предмет
авианы ялгарах чанар	разборчивость звуков	амысгаа гарах	выдох, выыхание
автагдан шингэх	ассимиляция	ангилах	классификация
"А"-гаар (аагаар) дуудах	аканье	андуурал	контаминация
агуу эгшиг	открытый гласный	анир	шум
агуулбар	плерема	анирт гийгүүлэгч	шумный согласный
агуулга	содержание	анхааруулах тэмдэг	восклицательный знак
агууриг	амплитуда	анхан бүтэц	первообразный
агшин зуурын	мгновенный	анхан маягийн холбоос үг	первообразный, простой союз
агших, агшихий	стяжение	анхдагч бүтээвэр	первичная морфема
агшсан эгшиг	стяженный гласный	анхдагч үндэс	первичная основа
адил үетэй	изосилабический, равносложный, парасилабический	анхны утга	исходное, первоначальное значение
адил иэр	равноименность	араб бичиг	арабское письмо
адил хэв шинжит	однотипный	араб үг хэллэг	арабизм
адилтгал	сравнение	арга	способ, метод, приём
адилтих	ассимиляция	ардын аман аялгуу	народный говор
аж байдлын үгс	бытовая лексика	ардын үгийн гарал судлал	народная этимология
аж хэл шинжлэл	прикладная лингвистика	асуулт	вопрос
ай	категория	асуух	вопросительный
айзам	такт	асуух аялга	вопросительная интонация
айлтгах утга	реляционное значение	асуух өгүүлбэр	вопросительное предложение
айн хэлбэр	категориальная форма	асуух сүл үг	вопросительная частица
академи хэл зүй	академическая грамматика	асуух төлөөний үг	вопросительное местоимение
алаг цоог аялгуу	диалектная пестрота	асуух тэмдэг	вопросительный знак, знак вопроса
"А"-лах (аалах)	аканье	асуух үг	вопросительное слово
албан бичгийн үгс	официальная лексика	ая зүй	мелодика
алгасан ижилших	дистактная ассимиляция	ая өргөлт	мелодическое ударение
"А"-лсан аман аялгуу	акающий говор	аялбар	акцент
Алтай (бууу Тураг-Монгол)	алтайская семья языков	аялга	интонация
овийн хэл	устный разбор	аялга үг	междометие
амаар задлан ялгал	говор	аялга үгийн онол	междометная теория
аман аялгуу	ротовая полость	аялгуу	диалект, наречие
амны хөндий	живое произношение	аялгуу дэвшүүлэх	выдвижение диалекта
амьд дуудлага	живой язык	аялгуу жижигрэх	диалектное дробление
амьд хэл			

аялгуу салбарлах
аялгуу сонгох
аялгуу суддал
аялгуу суддалач
аялгуу суддалын газрын зургийн цоморлиг
аялгуу суддалын зураг
аялгуу суддалын толь

аялгуу хоорондын харилцаа
аялгуу хоорондын шинж чанар
аялгуунаас давсан
аялгууны зураг зүй
аялгууны зөрөө

аялгууны нэгдэл
аялгууны онцлог
аялгууны суурь
аялгууны тогтолцоо
аялгууны үт хэл
аялгууны үг хэллэг, аялгуу сан
аялгууны үгсийн сан
аялгууны ялгамжаа
аялгутай ярих

Б

Баазхай үг
бага үсэг
багаж зэвсгийн тийн ялгал
багалзуур
багалзууржих
багалзуурын чирэл
багасгасан
багасгах дагавар

диалектное членение
выбор диалекта
диалектология
диалектолог
диалектологический атлас

диалектологическая карта
диалектологический словарь
междиалектное общение
междиалектный характер

наддиалектность
диалектография
диалектное расхождение, разнобой
диалектное единство
диалектная особенность
диалектическая база
диалектная система
диалектная речь
диалектизм, локализм

диалектная лексика
диалектный колорит
говорить с акцентом

байгуул нутгийнхан
байгуулал
байдал
байдал хувирах
байдлын ай
баймж
баймж сүл үг
баймж утга
баймж үг
баймж үйл үг
баймж чанар
баймж эгшиг
баймжийн ай
баймжийн ялгарaa
баймжийн яруу үгэн өгүүлбэр
байр
байр ялгаруулах загвар
байрлал
байрлал хэл зүй
байршлын авиа хувирах

байршлын хувилбар
байрын хувилбар

байц
байц гишүүн өгүүлбэр

байц дайвар үг
байцын тийн ялгал
байцын шинжтэй тодотгол

балархай буюу суларсан
балархайших
балиар үг
баримт
бархираа дуу(и)
батлах

батлах сүл үг

абориген
строй
вид, состояние
виdeoизменение
категория состояния
модальный
модальная частица
модальное значение
модальное слово
модальный глагол
модальность
модальный гласный
категория модальности
модальный оттенок
модально-экспрессивное слово-предложение
место, позиция
дистрибутивная модель
позиционный
позиционная грамматика
позиционное изменение звуков
позиционный вариант
позиционное (обусловленное) изменение
обстоятельство
обстоятельственное придаточное предложение
обстоятельственное наречие
обстоятельственный падеж
обстоятельственное определение
редуцированный
редукция
вульгаризм
факт
какофония, неблагозвучие
утвердительный, утверждение
утвердительная частица

батлах үг
 батлах холбоос үг
 бачимдах үйл үг
 бачимдсан
 бачимдсан аялга
 бие
 биейийн бус

 биейийн нэр үг
 биейийн төлөөний үг
 биейийн хамаатуулах ялгал-
 лахуй
 биеэ даассан

 биеэ даассан өгүүлбэр

 биеэ даасан үг
 билэг тэмдэг
 битүү нийлэмж үг
 битүү үе
 битүү үеийн эгшиг
 бичвэр буюу зуралбар
 бичгийн авиаан зүйн тогтол-
 цоо
 бичгийн дурсгал
 бичгийн дүрэм
 бичгийн тогтолцоо

 бичгийн хэв
 бичгийн хэв журам
 бичгийн хэл
 бичиг
 бичиг буй болохоос өмнөх
 тэмдэг
 бичиг зохиолын хэл
 бичиг зохиолын хэлний аялгуу
 бичиг зохиолын хэлний
 үгсийн сан

утвердительное слово
 утвердительный союз
 аффективный глагол
 аффективный
 аффективная интонация
 лицо
 неличная форма, категория
 не-лица
 личное существительное
 личное местоимение
 лично-притяжательное
 склонение
 самостоятельный, авто-
 номный
 самостоятельное предло-
 жение
 самостоятельное слово
 символ
 замкнутое словосочетание
 закрытый слог
 замкнутый гласный
 графема
 фонетическая система
 письма
 письменный памятник
 правило письма
 система письма, письмен-
 ная система
 почерк
 норма письменности
 письменный язык
 письмо
 дописьменные знаки

 литературный язык
 литературный диалект
 литературная лексика

бичиг зохиолын хэлний хэв
 журам
 бичиг үсэгтүй хэл
 бичлэг
 бичмэл
 бичээс
 богино авиа
 богино хос эгшиг
 бодит бүтээвэр
 бодит нэр

 бодит утга

 бодит үг
 бодичилах (бодитой болох)
 болзох
 болзох байц
 болзох гишүүн өгүүлбэр

 болзох нэхцэл үйл үг
 болзох төлөв
 болзох холбоос үг
 боловсруулсан хэл
 болох тийн ялгал
 буруу үг хэллэг
 буйл
 бусцаар авиа
 бусцаар утга
 бусцаар хэлбэр
 бусцаар хэлбэрдэл
 бутархай тооны нэр

 буулгах
 бүдүүлэг үг хэллэг
 бүдүүлэг үгс
 бүдэг өргөлт

 бүлэг
 бүлэглэх
 бүрмөсөн

литературная норма
 бесписьменный язык
 написание
 прописной
 надпись
 краткий звук
 краткий дифтонг
 реальная морфема
 имя субстантивное, имя
 предметное
 реальное, вещественное
 значение
 знаменательное слово
 конкретизация
 условный
 обстоятельство условия
 условное придаточное дее-
 причастие
 условное деепричастие
 условное наклонение
 условный союз
 обработанный язык
 становительный падеж
 варваризмы
 десна
 аллофон, вариант фонемы
 аллосема
 алломорфа
 алломорфизм
 дробное, партитивное чис-
 лительное
 запись
 вульгаризм
 вульгарная лексика
 тупое, тяжелое ударение;
 гравис
 группа
 группировка
 полный, полностью

бүрмөсөн ижилших
бүрмөсөн ондооших
бүрэлдмэл нэр өгүүлэхүүн
бүртгэл өгүүлэгдэхүүн
бүртгэл өгүүлэхүүн
бүрэлдмэл өгүүлэхүүн
бүрэлдмэл өгүүлэхүүний нэр
хэсэг

бүрэлдмэл тооны нэр
бүрэлдмэл үйл өгүүлэхүүн

бүрэлдмэл холбоос үг
бүрэлдэхүүн
бүсийн нэгэн хэл
бүсийн хэл
бүтцийн задлаг
бүтэц
бүтэц зүй
бүтэц зүйн хэл шинжлэл
бүтэц утга зүйн шинж

бүтэх
бүтээврийн задлал
бүтээврийн утга
бүтээврийн хувилбар
бүтээврийн цуваа
бүтээвэр
бүтээвэр авиалбар зүй

бүтээвэр өргөтгөх

бүтээлч
бүтээлч биш
бүтээх
бүтээцгүй
бүтэцтэй залгавар
бэлтгэх нөхцөл үйл үг

полная ассимиляция
полная диссимилияция
составное именное сказуемое
статистическое подлежащие
статистическое сказуемое
составное сказуемое
именная часть составного
сказуемого
составное числительное
составное глагольное сказуемое
составной союз
компонент, состав
единий зональный язык
зональный язык
структурный анализ
структура
структурализм
структуральная лингвистика
структурно-семантическое
свойство
образование
морфемный анализ
морфосема
вариант морфемы
морфемный ряд
морфема
фономорфология, морфо-
немика
расширение морфемы
(морфологическое)
продуктивный
непродуктивный
гоморганный
непродуктивный
продуктивный аффикс
предварительное деепричай-
стие

B

вагиндра үсэг

письмо вагиндра

Г

гадаад нийлц

гадаад үг

гадаад үгийн толь
гадаад нугарал
гадаад тусгахдахуун
гадаад хэл
гадаадаас зээлдээн
газрын нэр зүй
гайхах төлөв
галиг үсэг
галигийн тэмдэг
галигчлах

ганц бүрэлдэхүүнт өгүүлбэр
ганц сэдэвт зохиол
ганц тоо
ганц тоот нэр
ганц утгатай үг
ганц үт өгүүлбэр
ганц үет

ганц хөгт
ганц эгшиг
гар бичмэл
гарал нэгт
гарал судлал

внешняя синтагма

1) варваризмы
2) заимствование, ино-
странное слово

словарь иностранных слов
внешняя флексия, окончание
внешнее дополнение, объект
иностранный язык
заимствованный
топонимика
адмиралтей
транскрипция
транскрипционный знак
транслитерация, транскри-
бирование

односоставное предложение
монограф
единственное число
единичное имя, сингулятив
моносемия
однословное предложение
односложный, моносилла-
бический
монотонный
монофтонг, одногласный
рукопись
гомогенность
генеалогия

гараг судалаар ангилах

гаражын тийн ялгал
гаргалт үгс

гарын дохиогоор харилцах

гийгүүлэгч

гийгүүлэгч авиа давтах

гийгүүлэгч авианы тогтолцоо

гийгүүлэгч бөөгнөрөх

гийгүүлэгч дуугүйших

гийгүүлэгч сэлгэх

гийгүүлэгч үсэгт бичиг

гийгүүлэгч шилжин хувирах

(дуутайгаа дуугүй болох буюу
дугуйгээс дуутай болох)

гийгүүлэгчээр эхэлсэн үе

гихосовант (дуутай
гийгүүлэгч, самгарди нэр
томьёо)

гишүүн

гишүүн өгүүлбэр

гишүүн өгүүлбэрийн онцгой
хэв шинж

гишүүн үг

гол өгүүлбэр

гол өргөлт

гол үг

гоцлох

гоцлох сул үг

гоцлох төлөөний үг

гоцлох үүрэг

гуншилт

гуравдугаар бие

гуравлаа гийгүүлэгч (араб
зэрэг хэлний)

гурамсан эгшиг

генеалогическая классификация

исходный падеж, ablative
высказывание

пасимология, язык жестов
согласный, консонант

геминация

консонантизм, система
согласных

скопление согласный
оглушение согласных

чредование согласных
консонантное письмо

передвижение согласных

прикрытый слог

гихосавант

член, придаточный
придаточное предложение
особый тип придаточных
предложений

слово-член

главное предложение

главное ударение

1) главное слово,
2) доминанта (зонхирго-г
үзмүү)

действительный

действительская частица

действительное местоимение

действительская функция

гнусавость

третье лицо

трехсогласный

трифтонг

гурван үет үг
гурван хэлний толь
гүн ухааны хэл зүй

грек үг хэллэг

грек үсэг

гэдэс

гээгдэх авиа

трехсложное слово
трехязычный словарь
философская, логическая
грамматика

грецизм

греческое письмо

элемент монгольского
письма
выпадающий звук

Д

давтал

давтан нийлсэн

давтан үйлдэх одоо үйлт нэр

давтах

давтахүй

давтсан гийгүүлэгч

давтсан холбоос үг

давуу зэрэг

давхар авиа

давхар авиа ондооших (гээгдэх)

давхар гийгүүлэгч

давхар тийн ялгал

давхар үсэг

давхар холбоос үг

давхар цэг

давшин/давших

давшин заримдаг ижилших

давшин ижилших

давшин ондооших

редупликация, повтор
повторительное сложение,
амредита

многократное причастие
настоящего времени

удвоение, повторение, ре-
дупликация

давтал-г үзмүү

геминированный согласный
повторяющийся союз

превосходная степень

геминат (жишээ нь ВВ, ДД
гэх мэт)

гапплология

гемината, двойной согласный

двойной падеж

двойная буква, диграф

двойной союз

двоеточие

прогрессивный

прогрессивная аккомодация

прогрессивная ассимиляция

прогрессивная диссимилияция

дагавар
 дагавар үг
 дагаварт хэл
 дагаврарт үг бүтээх

 дагаврын хэв шинж
 дагалдах нөхцөл үйл үг

 дагалдах утга
 дагалт авиа
 дагалт хөг

 дагах тийн ялгал
 дагац үг
 дадлагын хэл шинжлэл
 дайвар төлөөний үг
 дайвар нэр (орон цагийн нэр)
 дайвар үг (орон цагийн нэр)

 дайвар үгжих
 дайвар хэлхэц
 дай аржих
 далимдах нөхцөл үйл үг
 далд нийлц
 дам (шууд бус)
 дам асуулт
 дам зээлдэх

 дам тусагдахуун
 дам тусах үйл үг
 дам үг хэл
 дараалал
 дармал үсэг
 дайнрамдах нөхцөл үйл үг

 дахин бүтээх
 дахин ялгарах
 дахих тооны нэр
 даяны хэл
 девангарын үсэг

суффикс, аффикс
 послелог
 агглютинативный язык
 суффиксальное словообразование
 суффиксальный тип
 последовательное деепричастие
 коннотация
 обертон
 побочный, резонаторный,
 парциальный тон; обертон
 послеложный падеж
 энклиза, энклитика
 практическое языкознание
 наречное местоимение
 наречие
 обстоятельственное слово;
 наречие
 адвербиализация
 наречный оборот
 адвербиализация
 попутное деепричастие
 скрытая синтагма
 косвенный
 косвенный вопрос
 заимствование через по-
 средство другого языка
 косвенное дополнение
 косвенно-переходный глагол
 косвенная речь
 градация
 печатная буква
 заменное (попутное) деепричастие
 реконструкция
 переразложение
 кратное числительное
 пазилалия
 деванагари

дийлдээн хэл
 дийлсэх хэл
 долгионы онол
 дорно дахины судлал

доороо дудлага ялгах тэм-
 дэгтэй үсэг
 дотоод бүтэц
 дотоод нийлц
 дотоод нугарал/дотроо нуга-
 ракх

дотоод үг хэл
 дохио
 дохио зангааны үг хэл
 дохио зангааны хэл
 "дохио" тэмдэг
 дохионы үүрэг
 дохионы хэл
 дервэлжин үсэг
 дундад зууны хэл зүй
 дундаж зэрэг

дутагдах нөхцөл үйл үг
 дутмаг

дутмаг үйл үг
 дуу(и)
 дуу хураагуур
 дуу чимээдуурайх онол
 дуу чимээний үг
 дуугүй авиа
 дуугүй гийгүүлэгч
 дуугүй шүргэх
 дуугүйших
 дуугүйшисан эгшиг
 дуудах
 дуудах аялга
 дуудах өгүүлбэр

дуудах сул үг

побежденный язык
 победивший язык
 теория волн
 ориенталистика, востоко-
 ведение

буква с подстрочным ди-
 акритическим знаком
 внутренняя структура
 внутренняя синтагма
 внутренняя флексия

внутренняя речь
 1) жест; 2) сигнал
 ручная, кинетическая речь
 ручной язык, язык жестов
 "предметное" письмо
 сигнификативная функция
 язык жестов, пасимология
 квадратное письмо
 средневековая грамматика
 удовлетворительная, срав-
 нительная степень

уступительное деепричастие
 недостаточный
 недостаточный глагол
 голос, звук

магнитофон
 звукоподражательная теория
 звукоподражательное слово
 глухой звук

глухой согласный
 суффлейный
 оглушение
 приглушенный гласный
 восклицание

восклицательная интонация
 восклицательное предло-
 жение
 восклицательная частица

дуудлага/дуудахуй
дуудлага ойролцоо үг
дуудлага хөрүүлэх
дууны завсар (сүв)
дууны хөвч
дууны хөг
дууны цараа
дуурхаг чанар
дуутай гийгүүлэгч
дуутай хийн түрлэг

дуутай чанар
дүрс үсэг
дүрс үсэг зүй

дүрслэх
дүрслэх тийн ялгал
дүрслэх утга
дүрслэх үг
дүрслэх хэллэг
дүрэм
дүрэм бус үйл үг
дүрэмт
дэвсгэр авиа
дэвсгэр үсэг
дэд өргөлт
дэд нийлц
дэд утга
дэд хэл
дэлбэрэх авиа

дэлгэрэнгүй гишүүн
дэлгэрэнгүй өгүүлбэр

дэс дараа
дэс дугаар
дэс тооны нэр
дэсгүй

произношение, произносение
близкое по звучанию слово
транслитерация
голосовая щель
голосовые связки
тон голоса
диапазон
звукность
звонкий согласный
звонкое, вокалическое
придыхание
звонкость
иероглиф
иероглифика, письмо идео-
графическое (иероглифи-
ческое)
образный, фигуральный
изобразительный падеж
образное значение
образное слово
образное выражение, троп
правило
неправильный глагол
правильный
опорный звук
опорные согласные
второстепенное ударение
субсинтагма
побочное значение
метаязык
взрывной звук, эксплозив-
ный
распространенный член
распространенное предло-
жение
последовательность
порядок
порядковое числительное
анаколуф

дээрээ дуудлага ялгах тэм-
дэгтэй үсэг
дээсэн тэмдэглэл
дээшлэх тийн ялгал

буква с надстрочным ди-
акритическим знаком
кипу
сублатив

E

ерөнхий славян хэлний
үгсийн сан
ерөнхий тийн ялгал
ерөнхий хүйс
ерөнхий хэл

ерөнхий хэл шинжлэл
ерөнхийлсөн өгүүлэгдэхүүн-
тэй өгүүлбэр
ерөнхийлсөн тухайлах
телөөний үг

общеславянская лексика
общий падеж
общий род
1) общий язык
2) койне
общее языкоzнание
предложение с обобщен-
ным подлежащим
определительно-обобщаю-
щее местоимение

Ё

ёгт үг
ёгтлол

аллегория
аллегория

Ж

жийрэг
жийрэг авиа
жийрэг өгүүлбэр
жинхэнэ нэр

вставка
вставной звук
вставное предложение
имя существительное

жинхэнэ/үндсэн тооны нэр

**жинхэнэ хос эгшиг
жишсэн хэл зүй
журамласан**

журамласан хэл зүй

3

**заах сүл үг
заах төлөөний үг
заахын тийн ялгал
завсарлац
завсрсан авиа
завсрсан аман аялгуу**

**захвай үг
загварчилсан хэл**

**задгай бус үе
задгай үг
задгай үеийн ёс
задлаг арга
задлаг бүтэц
задлаг үг хэллэг
задлаг хэл
задлаг хэлбэр**

**задлал
задлан ялгах
залгавар
залгаварт хэл
залгамал**

залгамал хэл

количественное имя числительное
истинный дифтонг
сопоставительная грамматика
нормализованный, нормативный
нормативная грамматика

указательная частица
указательное местоимение
винительный падеж
пауза
переходный звук
смешанный, переходный
говор
сленг
стандартный, литературный язык
закрытый слог
открытый слог
закон открытого слога
аналитический способ
аналитический строй
анализм
аналитический язык
аналитическая (описательная) форма
анализ

разбор, анализ
аффикс
аффиксирующие языки
1) протеза, 2) агглюнтивный
агглюнтивный (агглюнирующий) язык

**зaluур зүй
занисан хэл**

**заримдаг
заримдаг ижилших**

**заримдаг тийн ялгал
заримдаг тусагдахуун
заримдаг ухран ижилших
зарчим
захидал бичгийн найруулга
захирах
захирах үг
захирах тушаах хэлбэр
захирах холбоо
захирах хүсэх өгүүлбэр**

захирах хүсэх төлөв

**захишуулах үг
захишуулсан холбоо
захишуулсан холбоос үг
зогсолт (зогсочийлт, зогсоц)
зонхилох аялгуу
зонхилох үг
зонхирго
зоригийн баймж сүл үг
зорилго заасан гишүүн
өгүүлбэр**

**зорилын байц
зорилын дайвар үг
зорих нэхцэл үйл үг
зорих тийн ялгал
зохиомол хэл
зохицон ижилсэх
зохицон ондооших
зохицуулах**

кибернетика
обиходный, разговорный язык

частичный, неполный
1) частичная (неполная) ассимиляция
2) аккомодация

партитив

паритивное дополнение
ретрессивная аккомодация
принцип

эпистолярный стиль
подчинение
подчиняющее слово
юссив

подчинение, гипотаксис
повелительное (побудительное, императивное)

предложение
повелительно-желательное

наклонение, императив
подчиненное слово

подчинительная связь
подчинительный союз
пауза

ведущий диалект

ведущее слово

доминанта

модально-волевая частица

придаточное предложение

обстоятельство цели
наречие цели

деепричастие цели

целевой падеж

искусственный язык

гармоническая ассимиляция

гармоническая диссимиляция

согласование

зохицуулаагүй нэг төрлийн тодотгол
 зөв бичих дүрэм
 зөв бичих зүй
 зөв бичих зүйн дүрэм
 зөв бичих зүйн зарчим
 зөв бичих зүйн толь
 зөв бичих зүйн уламжлалт зарчим
 зөв бичих зүйн хувилбар
 зөв бичих зүйн хэв хэмжээ
 зөв бичсэн үсэг
 зөв дуудах зүй
 зөв дуудах зүйн толь
 зөрүүлэл
 зөрчид бичиг
 зөвлний тэмдэг “ь”
 зөвлөн тагтай
 зөвлрөх
 зураас холбох тэмдэг
 зураг бичиг
 зураг тэмдэг (үсэг)
 зуралбар
 зурдас
 зүй тогтоол
 зүйл
 зүйл хуваасан толь
 зүйр үг
 зүйрлэл
 зүүлт
 зэргийн байц
 зэргийн дайвар үг
 зэргэд толь
 зэргэлдээ аялгуу
 зэрэгцээн ижилшиг
 зэрэгцээн нийлмэл өгүүлбэр

 зэрэгцээн нийлмэл үг
 зэрэгцээн хавсарсан

несогласованное однородное определение
 орфография
 правописание
 орфографическое правило
 принцип орфографии
 орфографический словарь
 традиционный принцип орфографии
 орфографический вариант
 орфографическая норма
 орфограмма
 орфоэпия
 орфоэпический словарь
 эвфемизм, зерүүлэл үзмүү
 чжурчженское письмо
 мягкий знак
 мягкое нёбо
 палатализация, смягчение
 дефис
 пиктография
 пиктограмма
 графема
 тире
 закономерность
 вид
 тематический словарь
 пословица
 метафора
 конкордансия
 обстоятельство степени
 наречие степени
 параллельный словарь
 соседний диалект
 контактная ассимиляция
 сложносочиненное предложение
 сочинительный композит
 соподчинение

зэрэгцээн холбоо
 зэрэгцээн холбоос үг
 зэрэгцэл, зэрэгцээ
 зэрэгцэх
 зэрэгцэх нэхцэл үйл үг
 зэрэгцээ бүтэц / хамналийн бүтэц
 зэрэгцээ хэлц
 зээлдсэн үг

сочинительная связь
 сочинительный союз
 соположение
 сочинение
 соединительное деепричастие
 парадигма

 паратаксис
 заимствование

И

і эгшгийн хугарах
 идэвхгүй
 идэвхгүй тийн ялгал
 идэвхгүй үгсийн сан

 идэвхгүй хам бүтэц
 идэвхгүй хэл зүй
 идэвхтэй
 идэвхтэй байгуулал
 идэвхтэй тийн ялгал
 идэвхтэй үгийн нөөц
 идэвхтэй үгс
 идэвхтэй хувилал
 ижил
 ижил бичлэгт үг
 ижил бүтээвэр
 ижил дуудлага
 ижил дуудлагат дагавар
 ижил иэр (үг)
 ижил иэрийн толь
 ижил иэрт/үгт
 ижил хэлбэр
 ижил хэлний нутагшил
 ижил хэлний хил
 ижил хэлэлбэр

перелом гласного і
 пассивный, неактивный
 пассивный падеж
 пассивный лексический фонд
 пассивная конструкция
 пассивная грамматика
 активный, эргативный
 эргативный строй
 активный (эргативный) падеж
 активный запас слов
 активный словарь
 активное спряжение
 аналогия
 омограф
 омоморфема
 омофон
 однозвучный суффикс
 омоним, гомоним
 словарь омонимов
 омонимия
 омоформа
 область изоглосс
 изоглосса
 изоглоссемма

ижилших

илтгэй гаргах

илтэд бус эрт өнгөрсөн цаг

илтэд эрт өнгөрсөн цаг

илүүц үгс

ирээдүй үйлт нэр

ирээдүй цаг

ирээдүй цагт захирах хүсэх төлөв

**ирээдүй цагт үйлт нэр (тодот-
гон холбох нэхцэл)**

исгэрэх авиа

ихэсгэх

иш татах

ишлэл үг

ј-авиа

ј-гээр дуудах

ј-лэх

ассимиляция, уподобление,
диляция

высказывание

давнопрошедшее неочевид-
ное время

давнопрошедшее очевидное
время

периссология, лексическое
излишество

причастие настояще-
будущего времени

будущее время

императив будущего времени

причастие будущего времени

свистящий звук (сибилянт)
амплификативный, увеличи-
тельный, аугментативный

цитировать

цитата

йот

йотация

йотация

K

кирилл үсгийн цагаан толгой
койне хэл

кириллица
кайне

J

латин үсэг
латинчилсан цагаан толгой

латиница, латинское письмо
латинизированный алфавит

M

манж үсэг

махчилсан орчуулга

монгол бичиг

монгол галиг үсэг

монгол үг хэллэг

монголын судал

монголын дөрвөлжин үсэг

мөн чанар

мер доторхи тэмдэг

мер доорхи тэмдэг

мөхөж явaa хэл

мөхсөн хэл

мэдээллийн хэл

мэдээлэх аялгаа

мэргэжлийн үг хэллэг

мэргэжлийн үгсийн сан

мэргэжлийн этгээд хэл

мэргэн үг хэллэг

манчжурское письмо

буквальный перевод, до-
словный

монгольское письмо
транскрипционная система
монгольского письма

монголизм
монголоведение, монголи-
стика

монгольская квадратная
письменность

сущность
строчный знак

подстрочный знак
вымирающий язык

мертвый язык
информационный язык

интонация сообщения
профессионализмы

профессиональная лексика
профессиональный жargon
крылатые выражения

H

найр тавих байц

найруулга

найруулга зүй

найруулга зүйн

найруулга зүйн алдаа

найруулга зүйн зэргэд

найруулга зүйн өгүүлбэр зүй

обстоятельство уступки

стиль

стилистика

стилистический

стилистическая ошибка

стилистическая параллель

стилистический синтаксис

найруулга зүйн өнгө
найруулга зүйн ур маяг

найруулга зүйн утга судлал
нангидад үсэг
нангидадч
наргиа үг
нармайн авиа
нармайн унжлага (хаалт)
нармайших
нийгмийн аялгуу
нийгмийн үзэгдэл
нийгмийн хэлэлцээрийн онол

нийгэм улс төрийн найруулга
нийгэм хэл
нийлбэр
нийлж бүтсэн үг
нийлмэл (галиг) үсэг
нийлмэл нэр өгүүлэхүүн
нийлмэл өгүүлбэр
нийлмэл өгүүлбэрийн өгүүлбэр зүй
нийлмэл үйл өгүүлэхүүн

нийлмэл үг
нийлмэл холбоос үг
нийлмэлжсэн хэв шинжит
нийлмэл өгүүлбэр
нийлц
нийлц зүйн задлага
нийлц зүйн харьцаа

нийлц зүйн хэл зүй

нийлц үг

нийлэг
нийлэг арга
нийлэг хэлбэр

стилистическая окраска
 стилистическая фигура,
 фигура речи
 стилистическая семасиология
 китайское письмо
 китаевед, синолог
 прибаутки
 задненёбный звук
 небная занавеска
 веляризация
 социальный диалект
 общественное явление
 теория социального договора
 стиль публицистический
 всеобщий язык
 конвергент
 сложное словосочетание
 лигатура
 сложное именное сказуемое
 сложное предложение
 синтаксис сложного предложения
 сложное глагольное сказуемое
 композита, сложное слово
 сложный союз
 сложное предложение усложненного типа
 синтагма
 синтагматический анализ
 синтагматическое отношение
 синтагматическая грамматика
 1) синтагма; 2) словосочетание
 синтез
 синтетический способ
 синтетическая форма

нийлэмж авиа
нийлэмж үг

нийлэмж үгийн өгүүлбэр зүй
нийлэмж үсэг
нийлэмж чанар
нийлэх
нийт ардын хэлний хэв журам
нийтээр хэрэглэдэг үгс

ном зүй
ном судрын үгс
ноорог
нострат хэл
нелеөөлөл
нелеөөлөн хувирах
неөц/далд/ үг
нехверлөх ёс
нехцөл
нехцөл үйл үг
нехцөл үйл үгийн хэлбэр
нехцөл үйл үгийн хэлхэц
нугалаа мөрт бичиг (бичиглэлийн нэг төрөл)
нугамал хэл
нугарал
нугархай хэл
нум

нутагшил хэл шинжлэл
нутгаар салбарлах
нутгийн аман аялгуу
нутгийн аялгуу
нутгийн түрэн цуцрах хэл
нутгийн үг хэллэг

нуугдмал өгүүлэхүүн

нүүр царайны илэрхийлэл
нүүсэн хэл

звукосочетание
 1) изафет; 2) словосочетание
 синтаксис словосочетания
 буквосочетание
 сочетаемость
 сложение
 общенародная норма языка
 общеупотребительная лексика
 каллиграфия
 книжная лексика
 черновик
 номинативный язык
 индукция
 комбинаторное изменение
 потенциальное слово
 супплетивизм
 окончание,(төгсгөл-г үзмүү)
 деепричастие
 деепричастная форма
 деепричастный оборот
 бустрафедон

 флексивные языки
 флексия
 нугамал хэл үзмүү
 элемент Монгольского
 письма
 ареальная лингвистика
 территориальное ответвление
 местный говор
 местный диалект
 местный субстрат
 провинциализм, партикуляризм, локализм
 имплицидный, свернутый
 предикат
 мимика
 транспозиционный язык

иэвтэрхий толь
нэг загварчлал
иэг төрлийн гишүүд
иэг төрлийн гишүүн өгүүлбэр

иэг төрлийн гишүүнтэй энгийн өгүүлбэр
иэг төрлийн нэр өгүүлэхүүн

иэг төрлийн үйл өгүүлэхүүн

иэгдмэл
иэгдмэл чанар
иэгдүгээр бие
иэгдэх
иэгтгэх бүтээвэр
иэгтгэх нөхцөл үг

иэгтгэх эгшиг үсэг

иэгэнтээ үйлдэх байдал
иэмэгдэх

иэмэлт
иэмэлт арга хэрэглүүр
иэмэлт үүрэг
иэр
иэр зүй
иэр үг
иэр өгүүлбэр
иэр өгүүлэхүүн
иэр өгүүлэхүүнтэй өгүүлбэр

иэр судлал
иэр томъёо
иэр томъёоны толь
иэр томъёоны эмхтгэл
иэр үндэс
иэр холбогдох тийн ялгал
иэрийтгэл иэр

энциклопедия
стандартизация
однородные члены
однородное придаточное предложение
простое предложение с однородными членами
однородное именное скажуемое
однородное глагольное скажуемое
единный, единство
унификация
первое лицо
объединение, интеграция
соединительная морфема
соединительное деепричастие
соединительная гласная буква
однократный вид
анаптикасис, добавление звука
дополнение
суперсегментное средство
дополнительная функция
имя
ономастика
имя существительное
именное предложение
именное скажуемое
предложение с именным скажуемым
ономастика, ономасиология
термин
терминологический словарь
номенклатура
именная основа
приименной падеж
имя нарицательное

иэрийтгэл иэр үг

иэрлэсэн өгүүлбэр
иэрлэсэн утга
иэрлэх иэгж
иэрлэхийн тийн ялгал
иэрлэхийн тийн ялгалт хураангуй өгүүлбэр
иэрших/иэршүүлэх
иэршсэн нийлэмж үг

иэршсэн өгүүлбэр
иэршсэн үг
иэршсэн үйл үг

иэрээс үүсмэл
иэрээс үүсмэл үйл үг (иэр үйл үг)
иэх

нарицательное существительное
назывное предложение
номинативное значение
номинативная единица
именительный падеж
нераспространенное номинативное предложение
субстантивация
субстантивное словосочетание
назывное предложение
субстантиватор
субстантивный глагол, глагол бытия
отыменный
отыменный глагол

эксплозия (взрыв при артикуляции смычных согласных)

O

о-гоор дуудах
огцом эгшиг
огцом хамжих
одоо ирээдүй цаг
одоо өнгөрсөн цаг
одоо цаг
одоо цагт үйлт нэр

ойр зуурын үгийн толь
ойр орших тийн ялгал
ойр төрөл
ойр төрөл хэл

оканье
краткий гласный
абруптив
настоящее будущее время
настоящее прошедшее время
настоящее время
причастие настоящего времени

словарь-минимум
околонаходящий падеж
близкое родство
близкородственный язык

ойрмог ирээдүй цаг
 ойрмог өнгөрсөн цаг
 ойролцоо үг/иэр
 ойролцоо нэр зүй
 ойролцоо нэрийн цуваа
 ойролцоо утгат үг
 ойртох тийн ялгал
 олон аялгут
 олон бүрэлдэхүүнт хэл

 олон дуудлагат тэмдэг
 олон тоо
 олон улсын галиг

 олон улсын хэл
 олон утгат үг хэллэг
 олон утгат үг
 олон ёст үг
 олон холбоос үтгэй (боловх)
 олон хөгтэй хэл
 олон хэлбэр нийлэг
 олон хэлбэр нийлэг хэл

 олон хэлний толь
 олонтаа үйлдэх байдал
 о-лох
 омгийн хэл
 онгийн авиа
 онгийн гийгүүлэгч
 ондооших
 онол эрдмийш хэл зүй академи хэл зүй
 онаон асуух өгүүлбэр

 оноосон иэр
 онохуй
 онцгой дайвар үг
 онцолбор

ближайшее будущее время
 ближайшее прошедшее время
 синонимы
 синонимика
 синонимический ряд
 равнозначные слова, синоним
 приблизительный падеж
 многогодиалектность
 многосоставный язык, полисинтетический язык
 полифония знака
 множественное число
 международная транскрипция
 международный язык
 полисемия, полисемантизм
 многозначное слово
 многосложное слово
 многосочюзие
 политонический язык
 инкорпорация
 полисинтетические языки; инкорпорирующие языки
 многоязычный словарь
 итератив
 оканье
 родовой язык
 дорсальный звук
 дорсальный согласный
 диссимилияция, расподобление
 академическая грамматика

 собственно-вопросительное
 предложение
 имя собственное
 субъект
 особое наречие
 атрибут

онцолбор нийлц
 онцлоогүй зохицуулсан то-
 дотгол
 онцолсон үг
 онцолсон хэлхэц
 онцлох
 онцлох шинж
 оньч үгс
 орлосон үг
 орлуур (нэгэн зүйл тэмдэг)
 орны байц
 орны дайвар үг
 оройн авиа

 орон нутгийн
 орон цагийн иэр

 оруулбар
 оруулга
 оруулга авиа
 оруулга нийлэмж үг
 оруулга өгүүлбэр
 оруулга үг (хэллэг)
 орхиос (нэгэн зүйл тэмдэг)
 орчин үеийн хэл зүй
 орчуулгын онол
 орших тийн ялгал

атрибутивная синтагма
 необоселенное согласован-
 ное определение
 обоселенное слово
 обоселенный оборот
 обоселение
 черта
 крылатые выражения
 заместитель
 апостроф
 обстоятельство места
 наречие места
 апикальный звук, какуми-
 нальный звук
 периферия
 1) релятивные имена
 2) наречие
 инфикс
 вставка, вводный
 эпитета
 вводное словосочетание
 вводное предложение
 вводное слово
 апостроф
 современная грамматика
 теория перевода
 локатив, местный падеж

Ө

өвөг хэл
 өвөгмонголчуудын үсэг бичиг
 өвөрмөц хэллэг
 өвөрмөц хэллэг зүйн хэллэг
 өгөх оршихын тийн ялгал

праязык
 протомонгольское письмо
 идиома
 идиоматическое выражение
 дательно-местный падеж

өгөх сонгох тийн ялгал

өгөх тийн ялгал

өгөх хандах тийн ялгал

өгсөн уруудах аялга

өгсөх аялга

өгсөх хос эгшиг

өгүүлбэр

өгүүлбэр дэх үгсийн дэс дараа

өгүүлбэр дэх үгсийн нийлэмж

өгүүлбэр дэх үгсийн холбоо

өгүүлбэр зүй

өгүүлбэр зүйн ай

өгүүлбэр зүйн байр

өгүүлбэр зүйн бус хэлбэр

өгүүлбэр зүйн задлан ялгал

өгүүлбэр зүйн утга

өгүүлбэр зүйн үг бүтэх

өгүүлбэр зүйн үгүйсгэл

өгүүлбэр зүйн үүрэг

өгүүлбэр зүйн хам бүтэц

өгүүлбэр нэр

өгүүлбэрийн байрлал

өгүүлбэрийн бүдүүвч

өгүүлбэрийн бүрэлдэхүүн

өгүүлбэрийн бүтэц

өгүүлбэрийн гишүүн

өгүүлбэрийн гол гишүүд

өгүүлбэрийн дэд гишүүд

**өгүүлбэрийн дэлгэрүүлсэн
гишүүн**

**өгүүлбэрийн найруулга зүйн
онцлог**

факультативный дательный

падеж

дательный падеж

дательно-направительный

падеж

восходяще-нисходящая интонация, циркумфлексная интонация

восходящая интонация

восходящий дифтонг

предложение

порядок слов в предложении

сочетание слов в предложении

связь слов в предложении

синтаксис

синтаксическая категория

синтаксическая позиция

несинтаксическая форма

синтаксический разбор

синтаксическое значение

синтаксическое словообразование

синтаксическое отрицание

синтаксическая функция

синтаксическая конструкция

имя-предложение

расположение предложений

схема предложения

состав предложения

структура предложения

члены предложения

главные члены предложения

второстепенные члены предложения

развёрнутый член предложения

стилистическая особенность предложения

өгүүлбэрийн нэг төрлийн

гишүүд

өгүүлбэрийн онцолсон

гишүүд

өгүүлбэрийн өгүүлбэр зүй

өгүүлбэрийн хэв шинж

өгүүлбэрийн шаатдах

гишүүдлэх

өгүүлэгдэхүүн

өгүүлэгдэхүүн өгүүлбэр

өгүүлэгч этгээд

өгүүлэх иэгж

өгүүлэх эрхтэн

өгүүлэх эрхтний ажиллага

өгүүлэхийн идэвхгүй

эрхтийд

өгүүлэхийн идэвхтэй

эрхтийд

өгүүлэхийн ёш шат

өгүүлэхийн эрхтийд

өгүүлэхийн нэмэлт ажиллага

өгүүлэхүүн

өгүүлэхүүн бус нийлэмж үг

өгүүлэхүүн гишүүн

өгүүлэхүүн нийлиц

өгүүлэхүүн нийлэмж

өгүүлэхүүн нэр

өгүүлэхүүн чанар

өгүүлэхүүнгүй өгүүлбэр

өгүүлэхүүний ай

өгүүлэхүүний бие (заах)-ийн

сул үг

өгүүлэхүүний булэг

өгүүлэхүүнгүй өгүүлбэр

однородные члены предложения

обособленные члены предложения

синтаксис предложения

тип предложения

актуальное членение предложения

подлежащее; субъект

придаточное подлежащее

группа подлежащего

бесподлежащее предложение

говорящее лицо

предикативная единица

органы речи, речевой аппарат

артикуляция (авиа бүтээх)

пассивные органы речи

активные органы речи

фазы артикуляции

речевой аппарат, органы речи

дополнительная артикуляция

предикат, сказуемое

непредикативное словосочетание

предикативный член

предикативная синтагма

предикативное словосочетание

предикативное имя

предикативность

бессказуемое предложение

категория предикативности

лично-предикативная частица

группа сказуемого

бессказуемое предложение

өнгө
өнгөрсөн цаг
өнгөрсөн одоо цаг
өнгөрсөн үйлт нэр (тодотгон холбох нөхцөл)
өөрийн төлөөний үг
өөрөө үйлдэх хэв

өөрчлөл
өргөлт
өргөлт судлал
өргөлтгүй үе
өргөлтгүй эгшиг
өргөлтийн өмнөх иэгдүгээр үе
өргөлжилсөн үгс
өчих өгүүлбэр

П

панчины хэл
пракрит (ардын хэл, самгарди хэлний үг)

Р

р-лэх/ р-гээр дуудах
романы үг хэллэг
рун бичиг

тембр
прошедшее время
расширенное настоящее время
причастие прошедшего времени
возвратное местоимение
действительный, прямой залог
конверсия
акцент; ударение
акцентология
неударный слог
безударный гласный
первый предударный слог
возвышенная лексика
ответное предложение

офиенский язык
пракрит

ротацизм
романтизм
руническое письмо

саармаг
саармаг үгс
саармаг эгшиг
саармагших
сав саяхан өнгөрсөн цаг
салаалах
салаалсан утга
салангги бичлэг
салангги үг
салбар аман аялгуу
салбар/дэд аялгуу
самгарди хэл
санаа дүрслэх бичиг
санаа дүрслэх зураг бичлэг

санаа дүрслэх тэмдэг (үсэг)
славян үг хэллэг
славянтсан
согд бичиг
соёмбо үсэг
солбицол

солигдох

солонгос үсэг
сонгодог бичгийн хэл
сонгох зарчим

сонголонт
сонголонт авиа
сонсох эрхтэнд хүртэх үүрэг
сорох авиа

С

средний, нейтральный нейтральная лексика
нейтральный гласный
нейтрализация
только что прошедшее время
деривация
деривационное значение
раздельное написание
отдельное слово
подговор
поддиалект, поднаречие
санскрит
идеография
пигтографическо-идеографическое письмо
идеограмма
славянизм
славян үг хэллэг үзмүү
согдийское письмо
соёмбо, саморожденное письмо
хиазм (перестановка главных частей предложения)
метатеза, транспозиция, субституция
корейское письмо
классический язык
принцип селекции, избирательности
сонант
сонорный звук
перцептивная функция
инспирирующий звук

сувдан тэмдэглэл

сугарах

сул байр

сул үг

суларсан

сулрах

сунжруу/сунжирсан

гийгүүлэгч

сунжруу хэлбэр

сургаал үг

сургуулийн хэл зүй

суурь аман аялгуу

сүүл

сэлгэвэр/сэлгэх

сэтгэл хөдлөлийн

T

тагнай

тагнайн авиа

тагнайн дундуурхи

тагнайн оройн авиа

тагнайн урдуурхи

тагнайн хойгуурхи авиа

тагнайн хойд этгээд

тагнайшаагүй гийгүүлэгч

тагнайших

тагнайшсан гийгүүлэгч

тайлбар

тайлбар толь

тархсан нутагшил

вампум (комбинации цветных раковин, разновидность письма)

выкидки

слабая позиция

частица

редуцированный, ослабленный
редукция, ослабление, лениция
протяженный согласный

протяженная форма, континуатив

изречение

школьная грамматика

опорный говор

окончание

альтернация, чередование
эмоциональный

нёбо

нёбный, палatalный звук

средненёбный

какуминальный звук

передненёбный

задненёбный, велярный звук

мягкое нёбо

непалatalизованный, твердый согласный

палatalизация

палatalизованный согласный

глосса

толковый словарь

ареал

тасархай дагавар

таслал

ташаа дуудах

ташаа униших

тийн ялгал

тийн ялгалын залгавар

тийн ялгалын харьцаа

тийн ялгалын хэлбэр

титэм

товч тэмдэг нэр

товчилсон иэр/товчлохуй

товчилсон авиа зүй

товчилсон хэлзүй

товчилсон хэл шинжлэя

тогтвэр

тогтвортгүй н

тогтвортгүй холбоо үг

тогтвортой өргөлт

тогтвортой холбоо үг

тогтонги авиа

тогтолцоо

тогтонги авиа зүй

тогтонги утга зүй

тод авиа

тод аялгаа

тод үсэг

тодорхой

тодорхой утга

тодорхой үйл үг

тодорхойгүй тооны иэр

тодорхойгүй төлөөний үг

тодорхойлон журамласан хэл зүй

тодотгол

тодотгол гишүүн өгүүлбэр

усеченный суффикс

запятая

какология

ошибочное чтение

падеж

падежный аффикс, форматив

падежное отношение

падежная форма

“коронка” (элемент монгольского письма)

краткое имя прилагательное
аббревиатура

описательная фонетика

описательная грамматика

дескриптивная лингвистика
выдержка

неустойчивый (скрытый) н
неустойчивое словосочетание

постоянное ударение

устойчивое словосочетание
статический звук

система

статическая фонетика

статическая семантика

акут

акутовая, жесткая интонация

ясное письмо

конкретный

конкретное значение

конкретный глагол

неопределенное имя числительное

неопределенное местоимение

нормативно-описательная
грамматика

определение, атрибут

придаточное определительное
предложение

тодотгол нийлц
 тодотгол тодотгогдохуун /
 тодотгож тодруулсан ний-
 лэмж үг
 тодотгох үг
 тодотгуулах үг
 тодруулсан өгүүлбэр
 тойм тооны нэр

 толгой ижилсэх
 толгой ижилсгэх төлөөний үг
 толины хэлбэр
 толь зүй
 том үсэг
 тонгорох

 тонгоруу хэл зүй
 тоо хэмжээ заах нэр үг

 тооны ай
 тооны нэр
 тооны нэрийн тогтолцоо
 тоочих аялга
 тохиолдмол нэрших
 тохиолдмол утга
 тохирол төс/ижил
 тохиролцох
 төвлөрөх
 төвөн
 төвөнгийн авиа
 төвөнгийн завсар / дууны зав-
 сар
 төвөнгийн (огцом) хамжих
 төвөнгийн хамжилт
 төгс авиатай үг
 төгс байдал
 төгс бус байдал

атрибутивное синтагма
 изафет

 определяющее слово
 определяемое слово
 пояснительное предложение
 приблизительное числитель-
 ное
 анафора
 анафорическое местоимение
 словарная форма
 лексикография
 прописная буква, заглавная
 инверсия, перестановка, ана-
 строф
 металепсис
 количественное существи-
 тельное
 категория числа
 имя числительное
 система числительных
 интонация перечисления
 окказиональная субстантивация
 окказиональное значение
 аналогия
 корреляция
 концентрация
 горталь
 гортанный звук
 голосовая щель

 абруптив
 гортанская смычка
 полногласное слово
 совершенный вид
 несовершенный, имперфек-
 тивный, незаконченный вид

төгс бус олонтоо үйлдэх бай-
 дал
 төгс бус өнгөрсөн цаг
 төгс бус үйл үг
 төгс бус үндэс
 төгс бус тэмдэг нэр/товч тэм-
 дэг нэр
 төгс дуурхаг эгшиг
 төгс задлал
 төгс өгүүлбэр
 төгс үндэс
 төгс хэлбэр
 төгсвөр
 төгсгөл/нөхцөл
 төгссөн байдал
 төгссөн ирэдүй цаг
 төгссөн одоо цаг
 төгссөн үргэлжлэх ирэдүй
 цаг
 төгссөн үргэлжлэх одоо цаг

 төгссөн цаг
 төлөв
 төлөөлөл
 төлөөлүүлэх
 төлөөний үг
 төрлийн нэр томъёо
 төрөл аялгуу
 төрөл нэр
 төрөл үг
 төрөл хэл
 төрөл хэлний овог
 төсөө хэл
 төсөөлөл
 төсөөт үг
 туршилт авиан зүй
 тусагдахуун

несовершенно-многократный
 вид
 имперфект
 неполный глагол
 краткая основа
 краткое имя прилагательное

 полнозвучный гласный
 полный разбор
 полное предложение
 полная основа
 полная форма
 рекурсия (отступ)
 окончание
 завершенный вид
 будущее совершенное время
 настоящеев совершение время
 будущее совершенное дли-
 тельное время
 настоящеев совершенное дли-
 тельное время
 перфект
 наклонение
 метонимия
 синекдоха
 местоимение
 термин родства
 родственний диалект
 гипонимия
 гнездо слов, родственные слова
 родственные языки
 семья родственных языков
 аналогичный язык
 представление
 пароним
 экспериментальная фонетика
 дополнение, объект

тусагдахуун гишүүн өгүүлбэр

тусагдахуун нийлмэл үг

тусагдахууны тийн ялгал

тусах

тусах үйл үг

тусгаар үг

тусгаар үгсийн аймаг

тусгайлаг хэл

туслах баймж үг

туслах үг

туслах үгсийн аймаг

туслах үйл үг

тухайлах гишүүн өгүүлбэр

тухайлах төлөөний үг

тухайлах сул үг

тухайлах ялгац гишүүн

тухайлах/эс тухайлах ай

түгээл тооны нэр

түрэн зэрэгцэх хэл

түрэн эзлэх хэл

түргэн цуцрах хэл

түүхчилсан үг/түүхэн үг хэл-
лэг

түүхэн авиаан зүй

түүхэн аялгуу судлал

түүхэн зарчим

түүхэн сэлгэлт

түүхэн утга зүй

түүхэн үгийн гарал судлалийн
толь

түүхэн харьцуулсан арга

придаточное дополнительное
предложение

дополнительное сложное
слово

объективный падеж

переходный, транзитивный
переходный глагол

знаменательное слово

знаменательная часть речи
аморфный, изолирующий
язык

служебное модальное слово
служебное, вспомогательное
слово

служебная часть речи
вспомогательный глагол
определительное придаточ-
ное предложение

определительное местоимение

определительная частица

определительный артикль
категория определенности
/неопределенности

разделительное числительное

адстрат

суперстрат

субстрат

историзм

историческая фонетика

историческая диалектология

исторический принцип

историческое чередование

историческая семантика

историко-этимологический
словарь

сравнительно-исторический
метод

түүхэн харьцуулсан хэл
шинжлэл

түүхэн хэл зүй

түүш

түүшийн авиа

түүшийн арын гийгүүлэгч

тэг

тэг бүтээвэр

тэмдэг

тэмдэг нэр

тэмдэг нэрийн зэрэгцүүлэх
зэрэг

тэмдэг нэрших

тэмдэг судлал

тэргүүн үе

сравнительно-историческое
языкознание

историческая грамматика

альвеолы

альвеолярный звук

заднеальвеолярный согласный

нулевой

нулевая морфема

знак

имя прилагательное
степени сравнения имен при-
лагательных

адъективизация

семиотика, семиология

первый слог

Ү

үгсаатны зүйн хэл шинжлэл

үгсаатны нэр зүй

үгсарсан нийлмэл өгүүлбэр

үгераа хам бүтэц

үгераа холбоо

үгераа эгшиг

үгерэн зэрэгцүүлэх

үгсрүүлах холбоо

үгталбар

үгтац үг

үгтвар

үгтвар дагавараар үг

бүтээхүй

этнографическая лингвисти-
ка, этнолингвистика

этнонимика

сложноподчиненное предло-
жение

присоединительная конст-
рукция

присоединительная связь

хиатус

присоединительное сочинение
подчинение, подчинительная
связь

семантема

проклитика

приставка, префикс

приставочно-суффиксальное
словообразование

үгтвар тийн ялгал

үгтвар үг

үгтварт хэл

үгтуулах нөхцөл үйл үг

удаан өргөлт

удаан гийгүүлэгч

уйтан (битүү) авиа

уйтан эгшиг

уламжлалт бичлэг

уламжлалт зарчим

уламжлалт хэл зүй

улиран хувьсах хэл шинжлэл

улсын хэл

унаган үгс

ур маяг

урган зохиолын хэл

урвуу байгуулалтай өгүүлбэр

урсах авиа

урт эгшиг

уруудан өгсөх өргөлт

уруудах аялга

уруудах хос эгшиг

уруул нармайн

уруул шүдний

уруулших

уруулших алдрах

уруулшуулах

уруулын

уруулын бус авиа

урьдчилах нөхцөл үг

утга

утга зүй

утга зүйн бичлэг

предложный падеж

предлог

префигирующий язык

деепричастие предела
количественное, квантита-

тивное, долготное ударение
долгий, длительный согласный
закрытый звук
закрытый гласный; узкий
гласный

традиционное написание

традиционный принцип

традиционная грамматика
эволюционное языкознание

государственный язык

исконная лексика

фигура

литературный язык

противоустроенное предло-
жение

плавный; проточный звук

долгий гласный

нисходяще-восходящая инто-
нация

нисходящая интонация

нисходящий дифтонг

лабиовелярный

лабиодентальный, губно-
зубной

лабиолизация, огубление

делабиолизация

лабиолизация, огубление

лабиальный, огубленный

неогубленный звук

разделительноё деепричастие
значение

семантика

семантическая группа

утга зүйн бүтэц

утга зүйн талбай

утга зүйн үүрэг

утга төгс үг

утга санаа

утга санаа ялгах үүрэг

утга санааны аялга

утга санааны өргөлт

утга судлал

утга хувирах

утгаар зохицуулах

утгалбар

утгын нэгж

утгын өргөлт

утгын үсэг

утгын хувилбар

угал үг

уул утга

угал/унаган үгсийн сан

уугуул нутгийхан

усах (нутгийн аялгуу нэг-
дмэл хэлэндээ уусах)

ухайн онол

ухагдахуун

ухран ижилих

ухран ондооших

учир зүй

учир зүйн аялга

учир зүйн өргөлт

учир зүйн завсарлац

учир зүйн үг хэл

семантическая структура

семантическое поле

семантическое значение

полнозначное слово

смысл

смыслоразличительная функ-
ция

смысловая интонация, логи-
ческая

смысловое ударение

семантика

метасемия, изменение значения
согласование по смыслу

семантема

сема

логическое ударение

иероглиф

аллосема

исконное, первичное слово
прямое значение (шууд утга
үз.)

исконная лексика

автохтоны

1) вливание; 2) фузия

теория трудовых выкриков

понятие

регрессивная ассимиляция

регрессивная диссимилия

логика

логическая интонация

логическое ударение

логическая пауза

логическая, интеллектуаль-
ная речь

Ү

үг
 үг бүтэх
 үг бүтэх арга
 үг бүтэх бүл
 үг бүтээх дагавар
 үг бүтээх залгавар
 үг бүтээх өгүүлбэр зүйн арга
 үг бүтээх суурь
 үг бүтээх утга зүйн арга
 үг бүтээх үг зүйн арга
 үг бүтээх хэлбэр
 үг бүтэхүйн загвар
 үг зохиох
 үг зүй
 үг зүйн арга
 үг зүйн байгуулал
 үг зүйн задлан ялгал
 үг зүйн зарчим
 үг зүйн төсөө
 үг зүйн хууль
 үг зүйн явц
 үг зээлдэх
 үг мөхөх
 үг нийлэх
 үг нь хувирдаггүй хэл
 үг үүсэх
 үг үүсгэх үндэс

слово, лексема
 словообразование
 способ словообразования
 словообразовательное гнездо
 словообразовательный суффикс
 словообразовательный аффикс
 синтаксический способ словообразования
 словообразовательная база
 семантический способ словообразования
 морфологический способ словообразования
 форма словообразования
 модель словообразования
 словотворчество
 морфология
 морфологический способ
 морфологический строй
 морфологический разбор
 морфологический принцип
 морфологическая аналогия
 морфологический закон
 морфологический процесс
 заимствование слова
 отмирание слов
 1) композит;
 2) сложение слов
 аморфный язык
 словопроизводство
 производящая основа

үг хувирал
 үг хувирах залгавар
 үг хураангуйлах
 үг хэл
 үг хэлний боловсрол
 үг хэлний найруулга
 үг хэлний үйл ажиллага
 үг хэлний хүрд
 үг хэлний хэлхэц
 үг хэлний хэмжээ
 үг хэлний явцын загварлал
 үг цээрлэх
 үг шилжүүлэх
 үгийн аймаг
 үгийн анги
 үгийн анхны хэлбэр
 үгийн байгуулалт
 үгийн бүл
 үгийн бүрэлдэхүүн
 үгийн бүтгэц
 үгийн гадаад хэлбэр
 үгийн гарал алдрах
 үгийн гарал зүй/судлал
 үгийн гарал судлалын толь
 үгийн дотоод хэлбэр
 үгийн дэс дараа
 үгийн заасан юмны утга
 үгийн зөв дэс дараа
 үгийн нийлэмж чанар
 үгийн олон утга
 үгийн өргөлт
 үгийн салаа утга
 үгийн сан(гийн) судлал
 үгийн сангийн иэгж
 үгийн сангийн төсөө
 үгийн сангийн утга
 словоизменение
 словоизменительный аффикс
 аббревиатура, сокращение
 речь
 культура речи
 речевой стиль
 речевая деятельность, речевой акт
 темп речи
 рема
 речевая норма
 моделирование речевого процесса
 табу
 перенос слов
 части речи
 класс слов
 начальная форма слова
 строение слова
 гнездо слов
 состав слова
 структура слова
 внешняя форма слова
 деэтилизация, опрошениe
 этимология
 этимологический словарь
 внутренняя форма слова
 порядок слов
 предметное значение слов
 прямой порядок слов
 сочетаемость слов
 многозначность слова
 словесное ударение
 полисемия
 лексикология
 лексическая единица
 лексическая аналогия
 лексическое значение слова

үгийн сэтгэл хөдлөлийн өнгө
үгийн тонгорсон дэс дараа
үгийн утга
үгийн утга өргөсөх
үгийн утга явцуурах
үгийн үг зүйн задлаг

үгийн үндэс үүсгэх бүлэг
үгийн үндсэн хэлбэр
үгийн үүсмэл бус үндэс
үгийн хоёрдох үндэс
үгийн хэлбэр
үгийн шаагдсан утга
үгийн эхэн
үгийн язгуур
үглэвэр
үгсийн аймаг
үгсийн аймгийн ангилах үг зүйн зарчим
үгсийн аймгийн ангилахуй өгүүлбэр зүйн зарчим
үгсийн аймгийн найруулга
үгсийн аймгийн өгүүлбэр зүй
үгсийн жагсаалт
үгсийн сан өгүүлбэр зүйн үг бүтэхүй
үгсийн сан өгүүлбэр зүйн хэрэглүүр
үгсийн сан утга зүйн үг бүтэхүй
үгсийн сан хэл зүйн ай

үгсийн сангийн бүрэлдэхүүн
үгсийн сангийн судал
үгсийн сангийн төсөө
үгсийн сангийн утга
үгсийн сангийн хэв журам
үгсийн санжуулах

эмоциональная окраска слова
обратный порядок слов
значение слова
расширение значения слова
сужение значения слова
морфологический анализ
слова

тематическая группа слов
основные формы слова
непроизводная основа слова
вторая основа слова
словоформа
актуальное значение слова
инициаль

корень слова
лексема
части речи

морфологический принцип
классификации частей речи
синтаксический принцип
классификации частей речи
стилистика частей речи
синтаксис частей речи
словник

лексико-синтаксическое словообразование
лексико-синтаксическое средство
лексико-семантическое словообразование
лексико-грамматическая категория

словарный состав
лексикография
лексическая аналогия
лексическое значение
лексическая норма
лексиколизация

үгсийн албар
үгсийн чөвэрлэл
үгүйсүүх өгүүлбэр

үгүйсүйвар үг
үгүйсүйүүлбэр
үгүйсүйүүл үг
үгүйсүйүүлөөний үгүүт
үгүйлжийн ялгалгал
үгчилжорчуулга

үе ох
үеүй
үеүй
үеүй
үеүй
үеүй
үеүй

үеэрээ соошиж
үзүүлжийл
үйлжийлж үг
үйлжийлж
үйлжийлбэр
үйлжийлхүүн
үйлжийлж

байдал
байдал цацагийн хэлбэр
байдал цацагийн хэлбэр
байдалын хэлбэр
бисийн буслас хэлбэр

бисийн хэлэлбэр
дагавар
тогтолцоогоо
тодорхойгүй төлев

глоссарий
лексическая абстракция
отрицание
вопросительно-отрицательное предложение
отрицательное наречие
отрицательное предложение
отрицательная частица
отрицательное местоимение
изъяснительный падеж
буквальный перевод
1) слог; 2) силлабема
неслогообразующий слоговой
слогораздел
слоговое ударение
силлабема
силлабическое письмо, словоное

гапплология
показатель
действие, акт
глагольное словосочетание
герундий
глагольное предложение
глагольное сказуемое
глагол
вид
видовременные формы глагола

видовая форма глагола
неличные формы глагола (инфinitивные)
личные формы глагола (финитные)
глагольный суффикс
глагольная система
неопределенная форма глагола

ҮЙЛ ҮГИЙН ТӨЛӨВ
Үйл үгийн үл цаглах хэлбэр
Үйл үгийн хам бүтэц
Үйл үгийн эс тухайлах төлөв

Үйл үгших
Үйл үгээс үүсмэл
Үйл (үгээс үүсмэл) дайвар үг
Үйл (үгээс үүсмэл) нэр үг
Үйл (үгээс үүсмэл) тэмдэг нэр
Үйл хавсрал нэр
Үйлдүүлэн асуух өгүүлбэр

Үйлдүүлэх хэв
Үйлдэгдэх хэв
Үйлдэгдэх хэлхэц
Үйлдэлдэх хэв
Үйлдэлцэх хэв
Үйлдэх хэв
Үйлдэхийн тийн ялгал

Үйлийн дүрийн байц
Үйлийн дүрийн дайвар үг
Үйлийн төлөөний үг
Үйлийн үйл үг
Үйлт нэр (үйлийн тодотгон холбох нөхцөл)
Үйлт нэр нөхцөл үгийн хэлбэр

Үйлт нэрийн хэлхэц
үл дуудагдах үсэг
үл хувирах үсгийн аймаг
Үндсэн
Үндсэн аялгуу
Үндсэн тийн ялгал
Үндсэн тооны нэр
Үндсэн тусхайллаг хэл
Үндсэн утга

наклонение
неспрягаемая форма глагола
глагольная конструкция
инффинитив, үйл үгийн тодорхойгүй төлөв лүүгээ адил
вербализация
отглагольный
отглагольное наречие
отглагольное существительное
отглагольное прилагательное
герундив
вопросительно-побудительное
предложение
побудительный залог; каузатив
страдательный залог, пассив
страдательный оборот
взаимный залог
совместный залог
действительный залог, актив
творительный падеж, орудийный падеж
обстоятельство образа действия
наречие образа действия
глагольное местоимение
глагол движения
причастие
причастно-деепричастная форма
причастный оборот
немая гласная
неизменяемые части речи
основной
основной диалект
основный падеж
количественное числительное
основоизолирующий язык
основное значение

Үндсэн хөг
Үндэс
Үндэс-аялгуу
Үндэс нийлэх
Үндэс үл үүсгэх

Үндэс үүсгэх
Үндэс үүсгэх бүтээвэр
Үндэс-хэл
Үнэмлэхүйн нугарал
Үнэмлэхүйн цаг
Үргэлжлэх
Үргэлжлэх байдал
Үргэлжлэх тийн ялгал / буюу дүрслэх тийн ялгал
Үргэлжлэх ирээдүй цаг
Үргэлжлэх нөхцөл үйл үг
Үргэлжлэх өнгөрсөн цаг
Үргэлжлэх хэлбэр

Үсгийн хэв
Үсгийн бичлэг
Үсгийн бүрэлдэхүүний хувирал
Үсгийн галиг
Үсгээр хураангуйлах
Үсэг
Үсэг зүй
Үсэг зүйн тэмдэг
Үсэг зүйн хураангуйдал
Үсэглэвэр
Үсэглэл
Үсэгчилсэн орчуулга
Үүргийн утга зүй
Үүрэг хэл шинжлэл
Үүсгэл хэл
Үүсмэл
Үүсмэл бус үг

основной тон
основа; тема
диалект-основа
основосложение
атематический, нетематический
тематический
тематическая морфема
язык-основа
абсолютная флексия
абсолютное время
длительный, долгий
длительный вид
изобразительный падеж

будущее длительное время
продолжительное деепричастие
прошедшее длительное время
продолженная форма, континуатив
шрифт
аллографа
изменение в лексическом составе
транслитерация
буквенная аббревиатура
буква
графика
графический знак
графическое сокращение
графема
букварь
буквальный перевод
функциональная семантика
функциональная лингвистика
язык-источник
производный
непроизводное слово

Үүсмэл нэр өгүүлэхүүн
Үүсмэл өгүүлэхүүн
Үүсмэл өгүүлэхүүний нэр
хэсэг
Үүсмэл утга
Үүсмэл үйл өгүүлэхүүн
Үүсмэл үндэс

Ф

финик үсэг
(францын) өвөрмөц үг хэллэг
фригия бичиг (дээр цагт Бага
Азид байсан бичиг)

Х

хаалт
хаалттай/буюу эс дэлбэрэх
гийгүүлэгч
хавсарсан нийлмэл өгүүлбэр/
угсарсан нийлмэл өгүүлбэр
хавсарсан өгүүлбэр/гишүүн
өгүүлбэр
хавсрал нэр/тэмдэг нэр

хавсрал нэрийн
хавсрал нэрт нийлэмж үг
хавсрал нэрших/тэмдэг нэр-
ших
хажуугийн авиа
хам бүтэц
хам нөхцөл үйл үг

составное именное сказуемое
составное сказуемое
именная часть составного
сказуемого
производное значение
составное глагольное сказуемое
производная основа

финикийское письмо
галлицизм
фригийское письмо

скобки
имплозивный согласный

сложноподчиненное предло-
жение
придаточное предложение

1) имя прилагательное;
2) имя адъективное
адъективный
адъективное словосочетание
адъективизация

латеральный, боковой звук
конструкция
слитное деепричастие

хам нэр
хам тооны нэр

хам үг зохиол/сэдэв
**хам хувирах/ нөлөөтэн хуви-
рах**
хам цаг
хам цагийн хэл шинжлэл
хамаатуулах
хамаатуулах залгавар
хамаатуулах тийн ялгал
хамаатуулах төлөөний үг
хамаатуулах ялгаллахуй
хамаршаагүй эгшиг

хамарших
хамаршсан авиа
хамжилт
хамжин өнгөрөх гийгүүлэгч
хамжин шүргэх авиа
хамжих

хамжих гийгүүлэгч/дэлбэлдэх
авиа
хаминалийн жагсаалт/зэрэгцээ
бүтэц
хамрын авиа
хамтатган нэгтгэх төлөөний
үг
хамтракын тийн ялгал
хандсан өгүүлбэр
ханз/дүрс үсэг, утгын үсэг
хар ярианы үгс
харилцаа яриа
харилцан зэрэгцэх холбоо
харилцан ижилших
харилцан нөлөөлөн
харилцан нөхөх байрлал

собирательное имя
**собирательное имя числите-
льное**
контекст
комбинаторный изменения

синхрония
синхроническое языкоzнание
притяжательный, посессивный
посессивный аффикс
притяжательный падеж
притяжательное местоимение
притяжательное склонение
неназализованный гласный
(неносовой)
назализация
назализованный звук
смычка
смычно-проходной согласный
аффриката
**примыкание; смычный, за-
творный, эксплозивный**
взрывной согласный; смычный
парадигма

носовой звук
обобщительное местоимение

совместный падеж, комитатив
предложение-обращение
иероглиф
просторечная лексика
диалог
координационная связь
взаимная ассимиляция
валентность
дополнительная дистрибуция

Үүсмэл нэр өгүүлэхүүн
Үүсмэл өгүүлэхүүн
Үүсмэл өгүүлэхүүний нэр хэсэг
Үүсмэл утга
Үүсмэл үйл өгүүлэхүүн
Үүсмэл үндэс

Φ

финик үсэг
(францын) ёвөрмөц үг хэллэг
фригия бичиг (дээр цагт Бага Азид байсан бичиг)

X

хаалт
хаалттай/буюу эс дэлбэрэх гийгүүлэгч
хавсарсан нийлмэл өгүүлбэр/ угсарсан нийлмэл өгүүлбэр
хавсарсан өгүүлбэр/гишүүн өгүүлбэр
хавсрал нэр/тэмдэг нэр

хавсрал нэрийн
хавсрал нэрт нийлэмж үг
хавсрал нэрших/тэмдэг нэрших
хажуугийн авиа
хам бүтэц
хам нөхцөл үйл үг

составное именное сказуемое
составное сказуемое
именная часть составного сказуемого
производное значение
составное глагольное сказуемое
производная основа

финикийское письмо
галлицизм
фригийское письмо

скобки
имплозивный согласный

сложноподчиненное предложение
придаточное предложение

1) имя прилагательное;
 2) имя адъективное
адъективный
адъективное словосочетание
адъективизация

латеральный, боковой звук
конструкция
слитное деепричастие

хам нэр
хам тооны нэр

хам үг зохиол/сэдэв
хам хувирах/ нөлөөтэн хувирах
хам цаг
хам цагийн хэл шинжлэл
хамаатуулах
хамаатуулах залгавар
хамаатуулах тийн ялгал
хамаатуулах төлөөний үг
хамаатуулах ялгаллахуй
хамаршаагүй эгшиг

хамарших
хамаршсан авиа
хамжилт
хамжин өнгөрөх гийгүүлэгч
хамжин шүргэх авиа
хамжих

хамжих гийгүүлэгч/дэлбэлдэх авиа
хаминалийн жагсаалт/зэрэгцээ бүтэц
хамрын авиа
хамтатган нэгтгэх төлөөний үг
хамтрахын тийн ялгал
хандсан өгүүлбэр
ханз/дурс үсэг, утгын үсэг
хар ярианы үгс
харилцаа яриа
харилцан зэрэгцэх холбоо
харилцан ижилших
харилцан нөлөөлөн
харилцан нөхөх байрлал

собирательное имя
собирательное имя числительное
контекст
комбинаторный изменения

синхрония
синхроническое языкознание
притяжательный, посессивный
посессивный аффикс
притяжательный падеж
притяжательное местоимение
притяжательное склонение
неназализованный гласный (неносовой)

назализация
назализованный звук
смычка
смычно-проходной согласный
аффриката
примыкание; смычный, затворный, эксплозивный
взрывной согласный; смычный

парадигма

носовой звук
обобщительное местоимение

совместный падеж, комитатив
предложение-обращение
иероглиф
просторечная лексика
диалог
координационная связь
взаимная ассимиляция
валентность
дополнительная дистрибуция

харилцан үг нөхөх байрлал
харилцан хавсарсан
харилцан холбоо
харшуулал
харь үг

харь хэлний үг
харь хэлийн зээлдээн үг
харьцаа
харьцангүй
харьцангүй захирагдсан хам
бүтэц
харьцангүй захирах
харьцангүй тэмдэг нэр

харьцангүй цаг
харьцуулсан зэрэг
харьцуулсан сүл үг
харьцуулсан авиан зүй
харьцуулсан хэл зүй
харьцуулсан хэл шинжлэл

харьяалахын тийн ялгал
хатуу гийгүүлэгч

хатуугийн тэмдэг
хашилт
хийн түрлэг
хийсвэр
хийсвэр нэр үг

хийсвэр утга
хийсвэр үйл үг
хийсвэр ухагдахуун

хийсвэр хам утга

хийсвэрлэх

контрастирующая дистрибуция
взаимоподчиненный
взаимосвязь
антитеза (эрэгцүүлэл үзмүү)
1) варваризм; 2) иностранное
слово
иноязычное слово
экзотическая лексика
отношение
относительный
относительная подчинитель-
ная конструкция
относительное подчинение
относительное имя прилага-
тельный

относительное времяя
степень сравнения
сравнительная частица
сравнительная фонетика
сравнительная грамматика
сравнительное языкоznание,
компаративистика
родительный падеж, генитив
тверdyй, непалатализован-
ный согласный

тверdyй знак
кавычки
придыхание, аспирация
абстрактный, отвлеченный
абстрактное, отвлеченное
существительное
абстрактное значение
абстрактный глагол
абстрактное, отвлеченное
понятие
отвлеченно-собирательное
значение
абстрагирование

хоёр байдалт үйл үг
хоёр бүрэлдэхүүнт өгүүлбэр
хоёр бүрэлдэхүүнт төгс
өгүүлбэр

хоёр уруулын
хоёр үет үг
хоёр хэлтэн
хоёр эгшгийн хоорондох авиа
хоёрдогч бүтээвэр
хоёрдугаар бие
холбомол хэлбэр
холбон асуух төлөөний үг

холбоо үг/нийлиц үг
холбоос үг
холбоос үг гээгдэх
холбоос үггүй
холбоос үггүй бүхэл нийлмэл
холбоос үггүй зэрэгцээн
нийлмэл өгүүлбэр
холбоос үггүй нийлмэл
өгүүлбэр
холбоос үггүй хавсран нийл-
мэл өгүүлбэр
холбох гишүүн өгүүлбэр

холбох дайвар үг
холбох тийн ялгал
холбох төлөөний үг
холбох үг
холбоц үг
холбоц үйл үг
холдох тийн ялгал
холимог аман аялгуу

холимог нийлмэл өгүүлбэр
хольцолдуулагч хэл

двувидовой глагол
двусоставное предложение
полное двусоставное пред-
ложение

билабиальный, межгубный
двусложное слово
билингвизм, двуязычие
интервокальный звук
вторичная морфема
второе лицо
связанная форма
вопросительно-относительное
местоимение

синтагма, словосочетание
союз
асиндегон (бессоюзие)
бессоюзие
бессоюзное сложное целое
бессоюзное сложное предло-
жение
бессоюзное сложное предло-
жение
бессоюзное сложноподчи-
ненное предложение
придаточное относительное
предложение

относительное наречие
относительный падеж
относительное местоимение
союзное слово
связка

глагол-связка
удалительный падеж, ablative
смешанный, переходный
говор
усложненные предложения
смешанного типа
амальгамирующий язык

хүч нэмэгдүүлэх сул үг
 хүч оруулах төлөөний үг
 хүчлэлгүй эгшиг
 хүчлэлтэй авиа
 хүчтэй
 хүчтэй өргөлт
 хэв
 хэв журам
 хэв шинж
 хэвийн ай
 хэвшсэн утга
 хэл: 1) гол өгүүлэх эрхтэн
 2) харилцах хэрэглүүр
 хэл бичгийн ухаан
 хэл зүй
 хэл зүйжүүлэх
 хэл зүйн ай
 хэл зүйн задлал
 хэл зүйн найруулга зүй
 хэл зүйн тогтолцоо
 хэл зүйн төсөө
 хэл зүйн утга
 хэл зүйн ухагдахуун
 хэл зүйн үг

 хэл зүйн хийсвэрлэл
 хэл зүйн хүйс
 хэл нугарах
 хэл нэгдэх

 хэл судлал
 хэл сэтгэхүй
 хэл үүсэх явц
 хэл хавьтах
 хэл холилдох
 хэл хоорондын харьцаа
 хэл хутгалдах
 хэл хэлэхүй

усиливательная частица
 усугубительное местоимение
 ненапряженный гласный
 напряженный гласный
 сильный
 сильное ударение
 залог
 норма
 тип
 категория залога
 узуальное значение
 1) язык (орган речи)
 2) язык (средство общения)
 филология
 грамматика
 грамматикализация
 грамматическая категория
 грамматический анализ
 грамматическая стилистика
 грамматическая система
 грамматическая аналогия
 грамматическое значение
 грамматическое понятие
 грамматическое, служебное
 слово
 грамматическая абстракция
 грамматический род
 ретрофлексный
 интеграция, унификация язы-
 ков, языковая общность
 глоссология
 язык и мышление
 глottогонический процесс
 соприкосновение языков
 смешение языков
 языковое взаимоотношение
 скрещивание языков
 язык и речь

хэл шинжлэл
 хэл шинжлэлийн бүтэц зүй

 хэл шинжлэлийн газар зүй
 хэл шинжлэлийн сэтгэл суд-
 лал
 хэл шинжлэлийн толь
 хэл шинжлэлийн тоо бүртгэл
 зүй
 хэл шинжлэлийн удиртгал
 хэл шинжлэлийн шинжлэх
 танхим
 хэл ялгарах
 хэлбэр судлалын ангилал

 хэлбэр судлалын харшуулах
 арга
 хэлбэр хэл
 хэлбэргүй хэл
 хэлбэржих
 хэлбэржүүлсэнгүй заах тийн
 ялгал
 хэлийг ангилах
 хэлийг гарал зүйн үүдиэс
 ангилах
 хэлийг гарал судлалаар анги-
 лахуй
 хэлийг үг зүйгээр ангилах

 хэлийг хэв шинжээр ангилах

 хэлийг хутгалдах
 хэлийг хэв шинж судлалаар
 ангилах
 хэлийг хэлбэр судлалаар ан-
 гилах
 хэллэг

филология, языковедение,
 лингвистика
 лингвистический структура-
 лизм
 лингвистическая география
 лингвистическая психология

 лингвистический словарь
 лингвистическая статистика

 введение в языкознание
 лингвистическая лаборатория

 дифференциация языка
 морфологическая классифи-
 кация
 сравнительно-морфологиче-
 ский метод
 формальный язык
 аморфный язык
 формироваться
 неоформленный винитель-
 ный падеж
 классификация языков
 генеалогическая классифи-
 кация языков
 генеалогическая классифи-
 кация языков
 морфологическая классифи-
 кация языков
 типологическая классифи-
 кация языков
 скрещивание языков
 типологическая классифи-
 кация языков
 морфологическая классифи-
 кация языков
 выражение

хэлний
 хэлний ангийн чанар
 хэлний баримт
 хэлний буурал/ хэл буурах
 хэлний бүлэг/хэлний салаа
 хэлний бүтэц
 хэлний гарал
 хэлний гарлын хэлэлцээрийн онол
 хэлний дундуурх авиа
 хэлний дүрслэх хэрэглүүр

 хэлний (дээд) онги
 хэлний найруулга
 хэлний нийгмийн ялгаврыг судлах хэл шинжлэлийн салбар
 хэлний нийгэм олон
 хэлний нийлэг хэв шинж
 хэлний нутагшил/хүрээ
 хэлний нэгж
 хэлний онгийн өмнөд хэсэг
 хэлний онгийн хэйт хэсэг
 хэлний өвөг
 хэлний өгсөл уруудал
 хэлний өмнөд хэсэг
 хэлний салаа
 хэлний сэтгэл судал
 хэлний тогтолцоо
 хэлний тогтоонги байдлыи судалгаа
 хэлний төрлийн холбоо
 хэлний түүхэн залгамж чанар

 хэлний түүхэн хөгжил
 хэлний угийн авиа

 хэлний урд анги

языковой, язычный
 классовость языка
 факт языка
 деградация языка
 ветвь языков
 структура языка
 происхождение языка
 договорная теория происхождения языка
 среднеязычный звук
 изобразительное средство языка
 верхняя спинка языка
 стиль языка
 социолингвистика

 языковая общность
 синтетический тип языка
 языковая область
 единица языка
 передняя часть спинки языка
 задняя часть спинки языка
 семья языков
 подъём языка
 передняя часть языка
 ветвь языков
 психология языка
 система языка
 статическое изучение языка

 родство языков
 историческая преемственность языка
 историческое развитие языка
 заднеязычный (постдорсальный) звук
 передняя спинка языка

хэлний урдуурхи эгшиг
 хэлний үзүүрийн/урдуурхи
 хэлний үндсэн нэгж
 хэлний үүслийн сургаал
 хэлний үүсэх
 хэлний хойгуурх гийгүүлэгч
 хэлний хөгжил
 хэлний хөгжлийн (дотоод хууль)
 хэлний хэв шинж
 хэлний яруу хэрэглүүр
 хэлхэц
 хэлц
 хэлц судлал
 хэлц үг/хэллэг
 хэлэлбэр
 хэлэлбэр зүй
 хэм хэмжээ
 хэмжээний байц
 хэмжээний дайвар үг
 хэмнэл
 хэмнэл зүй
 хэргэм
 хэрэглүүр
 хэрэглэх/ хэрэглээ
 хэт аялгуучилсан үг
 хэт хотчилсон үг хэллэг
 хээрийн шинжилгээний анти
 хязгаарын тийн ялгал
 хязгаарлах тооны нэр
 хятан бичиг
 хятад үг хэллэг
 хятадач/нангидач

передний гласный
 переднеязычный
 основная языковая единица
 глоттогония
 возникновение языка
 заднеязычный согласный
 развитие языка
 внутренний закон развития языка
 тип языка
 выразительное средство языка
 оборот
 фраза
 фразеология
 фразеологизм
 глоссема
 глоссематика
 норма
 обстоятельство меры
 наречие меры
 ритм
 ритмика
 иерархия
 средство
 употребление, применение
 гипердиалектизм
 гиперурбанизм
 экспедиция
 предельный падеж
 ограничительное местоимение
 киданьское письмо
 китаизм
 китаевед

Ц

цаг
цаг бус
цаг заах төлөв

цаг заах төлөвт ирээдүй цаг

цаг ижилших
цагаан толгой
цагаан толгойн дэс дараа
цагаар зохицуулах буюу да-
гуулах
цагийн ай
цагийн байц
цагийн дайвар үг
цагаан толгойт бичиг
цаглавар
цаглахуй
цараа
цуваа
цуваа бүтэц
цуваа цаг
цуваа цагийн
цуваа цэг
цуурайлгуур
цэвэр бус үг хэллэг
цэг
цэг цэглэл
цэг цэглэлийн дүрэм
цэгтэй таслал
цэцэн үг
цээж бичиг
цээртэй үг, цээрлэл

время
вневременной, атемпоральный
изъявительное наклонение,
индикатив
будущее время изъявительно-
го наклонения
временная ассимиляция
алфавит, азбука
алфавитный порядок
согласование или последова-
тельность
категория времени
обстоятельство времени
наречие времени
буквенное письмо
хронема
спряжение
диапазон
ряд
синтагма
диахрония
диахронический
многоточие
резонатор
варваризмы
точка
знаки препинания, пунктуация
пунктуационные правила
точка с запятой
пословица
диктант
табу

Ч

чадавхи дагавар
чанар
чанарын тэмдэг нэр
чанарын хувирал
чанг гийгүүлэгч
чанг сул/чангарал
чацуу чанартай
чимээ
чичрэх авиа

чиглэхийн тийн ялгал
чөлөөт байр

потенциальный суффикс
качество
качественное прилагательное
качественное изменение
сильный согласный
громкость
эквивалентный
звук
вибрант, вибрата, дрожащий
звук
направительный падеж
свободная позиция

III

шаантаг бичиг
шалтгаан
шалтгааны заасан гишүүн
өгүүлбэр
шалтгаан зорилын тийн ял-
гал
шалтгааны байц
шалтгааны дайвар үг
шалтгааны холбоос үг
шивнээ яриа
шилбэ

шилжих өргөлт
шилжих эгшиг
шилжүүлсэн утга
шилжүүлэх

клинопись
причинный, каузальный
придаточное предложение
причины
причинно-целевой падеж

обстоятельство причины
наречие причины
причинный союз
шёпот
“шилбэ” элемент монголь-
ского письма
переходящее ударение
беглый гласный
переносное значение
переносный, метафорический

шинж
шинж тэмдэг
шинжлэх ухаан нэр томъёо
шинэ бичигтэй
шинэ уг хэллэг
шинэ ўсэг зүй
шинэ хэлзүй
шинэ хэл шинжлэл
шууд асуулт

шууд бус тийн ялгал
шууд бус тусагдахуун
шууд зээлдэх
шууд тусагдахуун
шууд утга
шууд уг хэл
шүүд уруулын

шүүд хоорондын гийгүүлэгч

шүдний авиа
шүдний арын/үүдэн шүдний
арын
шүргэх авиа
шүүмж

Э

эвдэрмэл англи хэл
эгшигийн тогтолцоо
эгшигийн тэмдэгтүй (араб хэ-
лэнд)
эгшигийн үр нөлөө
эгшигээр эхэлсэн үе
эгшиг

свойство
признак, симптом
научная терминология
младописьменный
неологизм
неографизм
младограмматика
неолингвистика
прямой, непосредственный
вопрос

косвенный падеж
косвенное дополнение
прямое заимствование
прямое дополнение
прямое значение
прямая речь
зубно-губной, дентолаби-
альный

межзубный согласный, ин-
тердентальный
зубной звук, дентальный
постдентальный

спирант, фрикативный звук
рецензия

ломанный английский язык
вокализм
несогласованный

вокалический эффект
неприкрытый слог
гласный

эгшиг ганцших
эгшиг зохицох ёс

эгшиг нугарах

эгшиг сэлгэх

эгшиг угерах

эгшиг уусах

эгшигжих

эгшиглэлт аялгуу сайхан

эгэн хамаатуулах төлөөний
нэр

эгэх

эгэх төлөөний уг

эгэх сул уг

эгэх хэв

эд юмын утга

эд юмын хам утга

эерүүлэл/зөрүүлэл

эзэн биегүй

эзэн биегүй өгүүлбэр

эзэн биегүй үйл уг

эзэн биегүй хэлбэр

эзэн биетийн ай

эзэн биетэй үйл уг

элдэв аялгуут

эм хүйс

энгийн

энгийн дэлгэрэнгүй өгүүлбэр

энгийн ирээдүй цаг

энгийн нийлмэл өгүүлбэр (ээ-
рэгцээн нийлмэл өгүүлбэр)

энгийн нийлэмж уг

энгийн одоо цаг

монофтонгизация
гармония гласных, сингармо-
низм
вокалическая инфлексия
/мутация

аблаут, чередование гласных,
апофония, дифлексия

зияние

синерезис, синизезис

вокализация

эвфония

возвратно-притяжательное
местоимение

возвратный

возвратное местоимение

возвратная частица

возвратный залог

вещественное значение

вещественное собирательное
значение

эвфемизм

безличный

безличное предложение

безличный глагол

безличная форма

категория лица

личный глагол

разнодиалектный

женский род

простой

простое распространенное
предложение

простое будущее время

сложносочиненное предло-
жение

простое словосочетание

настоящее простое время

энгийн өгүүлбэр
энгийн өгүүлбэрийн өгүүлбэр
зүй
энгийн үйл өгүүлэхүүн
энгийн хураангуй өгүүлбэр

энгийн цаг
энхрийлэх

энхрийлэх дагавар
энэтхэг европ овгийн хэл
энэтхэг хэл
эр хүйс
эргүүлэн орчуулах
эрлийзжүүлэх
эрс хүйс
эрт цагийн
эртний бичгийн хэл
эртний бичиг зүй
эртний гүрж бичиг
эртний мисир бичиг
эртний түрэгийн Рүн бичиг

эртний үсэг зүй
эрхшээлт
эрхшээлт бус
эрхшээлт өгүүлбэр
эрхшээлт үг
эс дэлбэрэх гийгүүлэгч
эс тусах
эс тусах үйл үг
эс тусах чанар
эс тухайлах
эс тухайлах ирээдүй цаг

эс тухайлах одоо цаг

простое предложение
синтаксис простого предложения
простое глагольное сказуемое
нераспространенное простое предложение
простое время
ласкательный, гипокористический
ласкательный суффикс
индоевропейская семья языков
индийский язык
мужской род
обратный перевод
гибридизация
средний род
античный
древнеписьменный язык
палеография
древнегрузинское письмо
древнеегипетское письмо
древнетюркское руническое письмо
археография
зависимый, подчиненный
независимый
зависимое предложение
зависимое слово
имплозивный согласный
непереходный, интранзитивный
непереходный глагол
непереходность
неопределенный
будущее неопределенное время
настоящее неопределенное время

эс тухайлах өнгөрсөн цаг

эс тухайлах сул үг
эс тухайлах тийн ялгал
эс тухайлах төлөв

эс тухайлах төлөвт өгүүлбэр
эс тухайлах төлөвт өнгөрсөн цаг
эс тухайлах төлөөний үг
эс тухайлах ээзи биет өгүүлбэр
эс тухайлах ялгац гишүүн
эс уруулсан

эс хуваагдах
эс эгэх үйл үг
эрэг нэр/үг
эрэг тэрэг
эрэг утга
эрэгцүүлэл
эрэгцүүлэх

Эрэгцэл
эсэргүүцэх холбоос үг
этгээд үг
этгээд хэл
эх хэл
эхлэвэр
эхлэх байдал
эхний
эхний авиа гээгдэх
эцсийн
эцсийн авиа гээгдэх
эцсийн үе
ээдрээтэй хэллэг

прошедшее неопределенное время
неопределенная частица
неопределенный падеж
инфinitив, неопределенное наклонение
инфinitивное предложение
аорист

неопределенное местоимение
неопределенно-личное предложение
неопределенный артикль
неогубленный, нелабиализованный
неделимый
невозвратный глагол
антоним
контраст
энантиосемия
антитеза (харшуулал)
противительный, адверсативный
оппозиция
противительный союз
арго, жаргон, сленг
жаргон
родной язык
приступ, экскурсия
начинательный вид, ингрессив
начальный
аферезис
конечный, последний
апокопа
последний, конечный слог
скороговорка (хурдан хэллэгтэй адил)

Ю

юм
юмны ай
юмны бүлэг
юмны нэр

предмет
категория предметности
предметная группа
предметное имя

яруу үүрэг
ярианы үг хэл
ялгах нөхцөл үг
ялгах төлөөний үг
ялгах холбоос үг
япон бичиг

экспрессивная функция
разговорная речь
разделительное деепричастие
разделительное местоимение
разделительный союз
японское письмо

Я

язгуур
язгуур бүтээвэр
язгуур нэгтэй
язгуур үг
язгуур ўе
язгүүр үндэс
язгуур хэл
язгуурын дагавар

ялгаврын шинж
ялгалагдахгүй нэр үг

ялгалахуй
ялгарсан авиа
ялгах

ялгах төлөөний үг
ялгах тэмдэг
ялгац гишүүн
ялгац гишүүний зүйл
яриа
яруу авиа
яруу аялга
яруу найргийн үг хэллэг

корень
корневая морфема
однокорневой
корневое, первичное слово
корневой слог
корневая основа
корневые языки
корневой суффикс, детерминатив

дифференциальный признак
несклоняемое существительное

склонение
дивергент
разделительный, дизъюнктивный

выделительное местоимение
диакритический знак, диреза
артикль
вид артикли
1) разговор, 2) речь
эвфония, благозвучие
выразительная интонация
поэзизм

НЭР ТОМЬЕОНЫ ТОВЧ ТОЛЬ

автор
авторская речь
акт
акцентный стих
акцент ритмический
аллегория
аллитерация
амфибрахий
анаколуф
анапест
анафора
анекдот
анноминация
антибакхий
антиспаст
антитетза
античное
стихосложение
антология
антракт
архаизм
афоризм
бакхий
баллада
басня
белый стих
библиография
былина

зохиогч
зохиогчийн уг яриа
жүжгийн бүлэг
өргөлтөт шүлэг
айзмын өргөлт
бүлэгдэл
авиа ижилсүүлэх ёс
хосмолжин өлмий
сүлжээ
тонгорол өлмий
толгой давтах
шог уг
сөөлжүүлэл
тонгоруу хөлчил өлмий
зөрүүлмэл өлмий
харшуулал
эртний шүлэг

зохиолын цоморлиг
завсарлага
хуучирсан уг хэллэг
оньчтой уг
хөлчил өлмий
дууль
ёгт үлгэр
цагаан шүлэг
ном-зүй
тууль

варваризм
верлибр
взаимодействия
литературные
виды искусства
возрождения реализма
воспитательное значение
литературы
Время в литературе
Всемирная литература
вставная новелла
вульгаризм
вымысел
художественный
гекзаметр
гимн
гипербола
градация
гротеск
дактиль
двустишие
детективная
литература
декима
диалог
дидактическая
литература
долгий слог и
краткий слог
дохмий
драма
евфемизм
единица
ритмическая
жанр
жаргонизм
женская рифма
завязка
загадка
заговор
заказ социальный
замедление
гадаад уг хэллэг
чөлөөт шүлэг
уран зохиолын харилцан
нелөөлөл
урлагийн зүйл
сэргэн мандлын реализм
уран зохиолын хүмүүжүү-
лэх учир холбогдол
уран зохиолын цаг
дэлхий дахинь уран зохиол
оруулбар туурь
бүдүүлэг уг хэллэг
уран сайхны ургуулан
бодох бодол
зургаат хэмжээ
дуулал, сүлд дуулал
хэтрүүлэл
ахиуулал
хэтрүүлэгтэй зохиол
хуруун өлмий
хос уянга
адал явдлын зохиол

аравт шүлэг
харилцан яриа
сургаалын зохиол

урт, богино үе

уужим өлмий
жүжиг, драм
зөөлрүүлэл
айзмын нэгж

зүйл анги
этгээд уг хэллэг
эм холбоц
зангилаа
оньсого
шившлэг
нийгмийн захиалга
удаашруулал

замысел авторский
звуковая организация
речи
звуковой повтор
звукоподражание
идеал эстетический

идея
изобразительные
средства
инверсия
интонация
ирония
йоник
«Искусство для
искусства»
историография
кантата
катрен
квализитативное
стихосложение
квантитативное
стихосложение
классовость
клаузула
кольцо
комедия
комментарий
комплексное изучение
художественного
творчества
композиция
крит
критерий
художественности
критика литературная
критический реализм
кульминация
легенда
лирика
лирическая проза
лирический герой

зохиогчийн үүдэл санаа үг
хэлний авианы байгуулал

авианы давтал
авиагаар дүрслэх
гоо сайхны туйлын
эрмэлзэл
зохиолын утга
яруу дүрслэх хэрэглүүр

тонгоруулал
аялга
егөөдөл
йоний өлмий
«урлахын төлөө урлах»

түүх бичлэг
магтуу дуу
дөрөвт шүлэг
чанарын шүлэг

тооны шүлэг

ангич чанар
шадын төгсгөл
бөгжин давтал
хошин жүжиг
тайлбар
уран бүтээлийн иж бүрэн
судалгаа

зохиомж
крит өлмий
уран сайхны шалгуур

уран зохиолын шүүмжлэл
шүүмжлэлт реализм
туйл
түүх домог
уянгын зохиол
уянгын өгүүлэлт зохиол
уянгын баатар

лиро-этический жанр
литература

литературоведение
литота
манифести
литературные
марксистский метод в
литературоведении
математическое
изучение стиха
мелодрама
мемуарная литература
метафора
метод в
литературоведении
метод художественный
метонимия
метр
метрическое
стихосложение
мифология
монолог
молосс
мора
мужская рифма
народность литературы
научная поэзия

научная фантастика

неологизм
неточная рифма
новелла
образ
образность
обрядовая поэзия
обрядовые песни
общие места
ода
октава
 очерк

уянга-туульсын зүйл анги
1. утга зохиол
2. уран зохиол
уран зохиол шинжлэл
багасгал
уран зохиолын тунхаг

уран зохиол шинжлэлийн
марксист арга
шүлгийг тоо-зүйн аргаар
судлах
аялгуут жүжиг
дуртгал зохиол
адилтгал
уран зохиол шинжлэлийн
арга
уран сайхны арга
төлөөлөл
хэмжээ
хэмжээт шүлгийн ёс

домог-зүй
углэл яриа
гурван уртат өлмий
түдэл
эр холбоц
уран зохиолын ардач чанац
шинжлэх ухааны яруу
найраг
шинжлэх ухааны уран
зөгнөл
шинэ үг хэллэг
будэг холбоц
туурь
дүр
дүрслэг чанар
зан үйлийн яруу найраг
зан үйлийн дуу
нийтлэг зүйл
магтаал
наймт шүлэг
найруулал

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

1. Баянсан Ж., Одонтөр Ш. Хэл шинжлэлийн нэр томъёоны зүйлчилсэн тайлбар толь. У-Б., 1995.
2. Бадамдорж Д. Орчин цаггийн монгол хэлний утга судлаалгын үндэс. У-Б., 1997.
3. Большой энциклопедический словарь. Языкознание. М., 1998.
4. Вандуй Э., Дашидорж Ж. Орос монгол нэр томъёоны толь. Хоёрдугаар боть. У-Б., 1970.
5. Ганболд З., Баасанжав Т. Хэл шинжлэлийн монгол-орос-англи толь. У-Б., 1999.
6. Догсүрэн Ч. Монгол нэр томъёо оноох толилох, жигдлэх асуудалл (Аргазүйн зовломж). У-Б., 1988.
7. Монгол-орос толь. М., 1957.
8. Монгол хэлний товч тайлбар толь. У-Б., 1966.
9. Мөөмөе С., Мөнх-Амгалан. Орчин үеийн монгол хэл, аялгуу. У-Б., 1984.
10. Орос-монгол толь. У-Б., 1982.
11. Розенталь Д.Э., Теленкова М.А. Словарь-справочник лингвистических терминов. М., 1976.
12. Хэл шинжлэхийн нэр томъёоны товч лавлах (орос-монгол). У-Б., 1987.
13. Современный словарь иностранных слов. М., 1999.

Справочное издание

**КРАТКИЙ
МОНГОЛЬСКО-РУССКИЙ
ЛИНГВИСТИЧЕСКИЙ
СЛОВАРЬ
2000 слов**

Составители
Татьяна Бямбаевна Аюуш
Марина Владимировна Аюшееева

Лицензия ЛР №020047 от 05.02.97.

Подписано в печать 12.03.01. Формат 60 x 84 1/16.

Усл. печ. л. 4,0. Уч.-изд. л. 3,8.

Цена договорная. Тираж 200.

Издательство Бурятского госуниверситета
670000, г.Улан-Удэ, ул. Смолина, 24а.

пантографма	шад холбоц	риторика	яруу илгэх зүй
параллелизм	зэрэгцүүлэл	риторический вопрос	яруу асуулт
пародия	элэглэл	риторическое	яруу дуудал
партийность	Уран зохиолын намч чанар	воскличание	
литературы			
пафос	тэмүүлэл	риторическое	яруу хандал
пауза	эзогсоц	обращение	
пейзаж	байгалийн зураглал	холбоч	
лентаметр	тавт хэмжээ	уран зохиолын төрөл, зүйл	
неон	бадранга ёлмий		
перекрестная рифма	салааучилсан холбоц	роман	роман
перифраз	гойруулал	роман в стихах	шүлэглэсэн роман
персонаж	зохиолын баатар	романс	уянгал дуу
песня	дүү	романтизм	романтизм
пиррихий	пириг ёлмий	романтика	дэврүүн болол
повествователь	өгүүлэгч	рондо	лахилгат шүлэг
повесть	тууж.	сарказм	ингүүхэн уг
поговорка	зүйр уг	сатира	шог зохиол
положительный герой	эзэрэг талын баатар	свадебные песни	хурумын дуу
портрет	хөрөг дур	свободный стих	чөлөөт шүлэг.
посвящение	зориулац	сексета	зургат шүлэг
послание	илгээлт	сентиментализм	сентиментализм
постоянный эпитет	тогтсон чимэг уг.	силлабическое	үет шүлгийн ёс
поэзия	яруу найраг	стихосложение	
поэма	найраглал	силлабо-тоническое	
поэтника	туувил зүй	стихосложение	
проза	туухэн туурвил зүй	символ	үе-өргөлтөт шүлгийн ёс
пролог	өгүүлэлт зохиол	синекдоха	билэг тэмдэг
просветительский	эхэлэл уг	синклизм	тооны төлөөлөл
реализм	сөён гэгээрүүлэх реализм	сиононим	нийлэг Үйлдэл
прототип	эх дур	сингаксические	ойролцоо утгатай уг
процесс творчества	бүтээн түүрвих явиц	фигуры	өгүүлбэр зүйн уран маяг
психология творчества	уран бүтээлийн сэлтэл зүй	сицилиана	
развязка	тайдал	сказание	
размер стихотворный	шүлгийн хэмжээ	сказка	
рассказ	өгүүлэлт	скетч	
реализм	реализм	слово	
ремарка авторская	зохиогчийн тэмдэглэл	смежная рифма	
ретардация	хойшлуулал	содержание и форма	
ритм		сонет	
ритмика		социалистический	
		реализм	

шад холбоц	риторика	яруу илгэх зүй	
зэрэгцүүлэл	риторический вопрос	яруу асуулт	
элэглэл	риторическое	яруу дуудал	
Уран зохиолын намч чанар	воскличание		
литературы			
тэмүүлэл	риторическое	яруу хандал	
эзогсоц	обращение		
байгалийн зураглал	холбоч		
тавт хэмжээ	уран зохиолын төрөл, зүйл		
бадранга ёлмий			
салааучилсан холбоц	роман	роман	
гойруулал	роман в стихах	шүлэглэсэн роман	
зохиолын баатар	романс	уянгал дуу	
дүү	романтизм	романтизм	
пириг ёлмий	романтика	дэврүүн болол	
өгүүлэгч	рондо	лахилгат шүлэг	
тууж.	сарказм	ингүүхэн уг	
зүйр уг	сатира	шог зохиол	
эзэрэг талын баатар	свадебные песни	хурумын дуу	
хөрөг дур	свободный стих	чөлөөт шүлэг.	
зориулац	сексета	зургат шүлэг	
илгээлт	сентиментализм	сентиментализм	
тогтсон чимэг уг.	силлабическое	үет шүлгийн ёс	
яруу найраг	стихосложение		
найраглал	силлабо-тоническое		
туувил зүй	стихосложение		
туухэн туурвил зүй	символ		
өгүүлэлт зохиол	синекдоха		
эхэлэл уг	синклизм		
сөён гэгээрүүлэх реализм	сиононим		
	сингаксические		
	фигуры		
	сицилиана		
	сказание		
	сказка		
	скетч		
	слово		
	смежная рифма		
	содержание и форма		
	сонет		
	социалистический		
	реализм		

сравнение
сравнительно-исторический метод
статистический метод в изучении стиха
стилистика
стиль
стих
стиховедение
стихосложение
стопа
строфа
сторфика
стык
сценарий
сюжет
тавтология
талант
творческая индивидуальность писателя
текстология
тема
тенденциозность
теория литературы
термин
литературоведческий терцет
терцина
тетралогия
тетраметр
течение
литературное типическое
тип литературный
типовидные связи
тоническое
стихосложение

зүйрлэл
харшуулсан түүхэн арга
шүлэг судлах бүртгэлийн арга
найруулга зүй
найруулга
шүлэг
шүлэг судал
шүлэг зохиох
өлмий
бадаг
бадаглал зүй
бэлчирлүүлэх давтал
жүжгийн туурвил
өгүүлэгдхүүн
давтал
авьяас
зохиолчийн уран бүтээлийн бодгаль чанар
эх бичгийн судал
сэдэв
чиглэсэн санаа
уран зохиолын онол
уран зохиол шинжлэлийн нэр томьёо
гуравт шүлэг
италийн гуравт
дервлесен зохиол
дөрөвт хэмжээ
уран зохиолын ургсал
хэв шинжит зүйл
уран зохиолын хэв шинж
хэв шинжийн холбоо
өргөлтөт шүлгийн ёс

торможение
точная рифма
трагедия
трагическое
трехстишие
трибрахий
трилогия
тритон
удвоение
урбанистическая, поэзия
устная словесность
фабль
фабула
фантастика
фарс
фельетон
фигура
стилистическая
фигурные формы
филология
философский роман
фольклор
форма
формальная школа
формализм
характер
литературный
характеристика
хиазм
хорей
хориамб
хроника
хронос
протос
художественная литература
художественность
цзура

саатуулал
тод холбоц
эмгэнэлт жүжиг
эмгэнэлтэй зүйл
гуравт шүлэг
гурван богинот өлмий
гурамсан зохиол
гуравт хэмжээ
ерийн давтал
хотын яруу найраг
аман зохиол
шог өгүүллэг
гол явдал
уран зөгнөл
нариант жүжиг
шог найруулал
найруулга зүйн уран маяг
дүрст хэлбэр
хэл бичгийн ухаан
гүн ухааны роман
ардын билиг
хэлбэр
хэлбэрдэх сургууль
хэлбэрдэх ёс
уран зохиолын зан төрх
тодорхойлол
гонгоруу зэрэгцүүлэл
бүжил өлмий
бүжил-дэвхцэл өлмий
он дарааллын бичиг түдэл
уран зохиол
уран сайхан чанар
нугалбар

<i>Удирдгал</i>		4
Уран зохиол шинжлэл гэж юу вэ?		4
Уран зохиолын тухай шинжлэх ухааны хөгжлийн тойм		4
— Марксизм-үзэхээс эмнэх чейийн онол, бодрол		6
— Оросын хувьсгалт ардчилсан Узэгэтийн нарын гоо зүй, уран зохиолын онол, бодрол		6
— Марксист-ленинист уран зохиолын онол үүсч, хөгжсөн нь		12
— Урлаг, уран зохиолын тухай В. И. Лениний сургаал		14
— Урлаг, уран зохиолын онолд А. В. Луначарский, А. М. Горький нарын оруулсан хувь нэмэр		18
— Дорно дахинь уран зохиолын онолын сэргээлгээний тойм		20
		22
<i>Нэгдүгээр хэсэг</i>		
УРАН ЗОХИОЛЫН ОНОЛЬН ЕРӨНХИЙ АСУУДАЛ		
<i>Нэгдүгээр бүлэг</i>		
Уран зохиол бол нийгмийн ухамсын нэг хэлбэр мөн		29
Урлаг, уран зохиолын антич чанар		29
Урлаг, уран зохиолын намч чанар		33
Урлаг, уран зохиолын ардаач чанар		37
<i>Хоёрдугаар бүлэг</i>		
Уран зохиол бол урлагийн нэг зүйл мөн		44
Урлаг, уран зохиолын тусгайдахуун		45
Урлаг, уран зохиолын зорилго		50
<i>Гуравдугаар бүлэг</i>		
Уран сайхны дүрийн тухай		56